

MAGYAR HÍRLEPEK

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Németország megszállta Dániát

Norvégiában is német csapatok szállottak partra. — Norvégia hadiállapotba került Németországgal

Párizsból jelentik: A Havas-troda kedd reggel Dániában és Norvégiába történt német bevonulásról ad hírt. A híreket más forrásból eddig sehonnan sem erősítették meg. Németországból sem sikerült eddig sem megerősítést sem cáfolatot kapni, mert Berlinnel a telefonösszeköttetés nehézségekbe ütközött. A Havas jelentése szerint a németek állítólag elfoglalták Koppenhágát. Más értesülések szerint a német csapatok állítólag átlépték a schleswigi határt.

A washingtoni dán követség megerősíti Dánia megszállását

Newyorkból jelentik: Hétfőről keddre virradó éjszaka, éjfél után negyven perccel a Columbia Broadcasting megszakította adását és bejelentette, hogy

a németek megszállták Dániát és hogy ezt a hírt a washingtoni dán követség megerősítette.

A rádió beszélője reggel 7 óra 15 perckor bejelentette, hogy a berlini német hatóságok jelentése szerint nincs tudomásuk a Dánia elleni akcióról.

Koppenhágából jelentik: A koppenhágai rádió kedd hajnalban bejelentette, hogy a német csapatok elfoglalták a fővárost.

A norvég kormány elhagyta Oslót. — Megszakadt a telefonösszeköttetés London és Koppenhága között

Párizsból jelentik: A Havas iroda jelentése szerint egy newyorki Reuter jelentés arról számol be, hogy a norvég követ kijelentette, hogy Norvégia hadiállapotba került Németországgal.

Az oslói rádió bejelentette, hogy a norvég kikötőben kedd reggel 3 órakor német csapatok szálltak partra.

London és Koppenhága között minden telefonösszeköttetés megszakadt és nem tudnak érintkezésbe lépni a skandináv félsziget egyetlen városával sem

A *Newyork Times* szerint három német cirkáló csapatokat tett partra a dániai Middelfart kikötőben. A csapatok nyomban megszállták a kikötő utcáit. Washingtoni jelentés szerint *Harriman* asszony, amerikai norvég követ megerősítette, hogy

a norvégok löttek azokra a német hadihajókra, amelyek az oslói öbölbe behatoltak.

Az oslói amerikai követséget felhatalmazták, hogy képviselje a norvégiai angol állampolgárok érdekeit. A norvég kormány elhagyta Oslót, hogy Hamarba költözzön.

A Reuter szerint Oslóban keddre virradó éjszaka teljes elszórtást rendeltek el és a telefonösszeköttetés Stockholmmal megszakadt.

A norvég rádió bejelentette, hogy a németek elfoglalták Trondjhemet és Bergent.

Stockholmból jelentik: A német flotta Göteborg és az Atlantik-óceán között aknazárral zárta el a Skagerrakot.

Ami a nagy eseményeket megelőzte:

Megkezdődtek a hadműveletek a norvég semleges vizeken

A norvég kormány erélyes hangú tiltakozást jelentett be semlegessége megsértése miatt. Koht külügyminiszter nyilatkozott a helyzetről. Ulésre hívták össze a svéd külügyi bizottságot

Oslóból jelentik: (Rádió Bucuresti.) A Norvég Tájékoztató Iroda jelenté: A norvég kormány a képviselőház külügyi bizottságával egyetértésben — azaz kapcsolatban, hogy az angol és francia kormányok két főtől délelőtt aknákat helyeztek el a nor-

vég vizek három területsávján, hogy megakadályozza a szabad hajózást, továbbá azzal kapcsolatban, hogy angol hadihajókat küldtek ki a területek ellenőrzésére, — következő kijelentést tette:

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Világiak apostolkodása

Irta és a temesvári gyárvárosi római katolikus egyházközség közgyűlésén elmondotta:

Rech K. Géza
apátplébános.

Krisztus Urunk az Egyházat minden nemzet és minden teremtmény számára alapította. „Elmenvén tanítsatok...” Krisztus parancsa ez és az emberiség boldogulásának feltétele. Mindenki az örök életre van hivatva. Mindenkit Krisztushoz és általa az örök életre kell vezetnünk. Krisztus-ellenesség sok van, nélküle csinálnak ma egész országok világnézetest. Krisztus parancsa mégis fennáll és teljesíteni kell. Azért van itt az Egyház, amely alatt nemcsak a papokat kell érteni, hanem velük együtt millió és millió világi katolikus. Becsületes szándékú hívő férfiak tömörülnek az egyházközségekben, hogy vezetői legyenek a többieknek a katolikus fronton és kivívják Krisztus evangéliumának szelid uralmát a földön, amely a hit, a szeretet, az igazság és a béke uralma. Az apostolok és utódai lélekmentő munkájában tehát világi hívek is résztvesznek, amint résztvettek már az apostolok korában is. Ma első sorban az egyházközségi vezetők.

A mai kor ugyan magán viseli a hitközöny és vallástalanság, sokhelyen az istentelenség bélyegét és a vallásellenes irányzatok a kulturális és közéletben sok országban uralomra jutottak. Iskolák, tanítóság, kulturális és politikai intézmények, törvényhozás, államvezetés sok helyen vallásellenes emberek kezébe kerültek. Ennek tünete szociális anarchia, amelyet egyfelől a liberális kapitalizmus gazdasági parancsualma, másfelől a marxista téboly reakciója jellemez. Az erkölcsi élet meghasonlását pedig a nemek szabados érintkezése mutatja, a divat, a szórakozási stílus és furdóhelyek szemérmelensége, a házassági elválások és gyermekellenes küzdelmek és a szennyirodalom szalonképessége. Mind különösen az ifjúság espadái.

Ilyen időkben szükség van hitbuzgalmi életre s ebből az igazi katolikusokra, 400 millió katolikus él a világon. Mennyi ebből az igazi katolikus? Meggyőződéses, aki mindennél többre becsüli Krisztust és az Ő egyházát és mindent áldozna érte. Sok a közömbös, sok a határozatlan. A totalitárius állam-törökvések nemcsak politikai jelszavakat emelnek vezényszavakká, hanem a tömegek és főleg a felnövekvő nemzedékek millióinak világnézeti irányítását is a maguk hatalmi területének tekintik. A demokratikus hatalmak ugyancsak ilyen lelki átalakítást végeznek. A veszély nagy, mert sokan nem látják.

Az ellenséges irányú világnézeti propaganda hatóerejének legfélelmetesebb példányát napjainkban a bolsevizmus és harcos istentelenség, valamint az újpogányság eszmeterjesztő lendülete képviseli. Ezek az irányok a tömegbefolyásnak minden modern eszközt a szolgálatukba állították: A sajtót, falragaszt, jelszavakat, vetített képek előadásokat, filmet, színházat, rádiót, népgyűlést, kiállításokat, éneket, zenét, szavalóköröket, ifjúsági mozgalmakat és hasonlókat és ezek révén öt világrészen állandóan hirdetik romboló eszméiket. Az orosz szovjet 18 millió rubelen soknyelvű nyomdát állított fel Moszkvában, kizárólag az istentelenség nemzetközi terjesztésére. Lenin műveit többmilliárd példányban adták el 83 nyelven és egy kongresszusi beszédét 53 nyelven 118-szor adták ki összesen 9 millió példányban. Azt is tudjuk, hogy más birodalmak világnézeti vezetőinek vallásromboló munkái és egyházellenes lapjai szintén sok száz- ezres példányszámban forognak közkézben még nálunk is. A keresztényellenes áramlatok tele vannak hazugságokkal és tévedésekkel és mivel a tömeglélek előtt a esatát nem a nagyobb igazság dönti el, hanem az ügyesebb taktika, azért a harcot kereszténytelen gondolat és világnézeti tévedések világ-

eralma ellen erőteljesen és mindenütt meg kell indítani. Nemcsak védekezni, hanem támadni is kell. A legjobb védekezés az ellentámadás. A legrosszabb sakkot ellenségeinknek. A lapokat is csak akkor lehet használni az ellenfélét is ha lehet.

A mi Szentegyházunk nem pap-egyháza, hanem főként világiak egyháza, mert a világiak nem ugyan hierarchiai fokon, de általában époly teljes jogú tagjai és szerves részei Krisztus titokzatos testének, mint a pópok és számbelileg a világiak vannak az egyházban többségben. Tehát a világiaknak is szívügye legyen az apostolkodás. A XI. Pius katolikus akciója ezt akarja. A papságnak szüksége van a világi katolikusok munkájára és a világiaknak is joguk és kötelességük, hogy ne hagyják a kereszténység ügyének ellátását pusztán a papokra. Nem elegendők a hivatászerűen apostolkodó világi segítők: Katolikus tanítók, tanárok, kántorok, egyházi alkalmazottak, katolikus intézmények gondnokokai, katolikus kórházak orvosai, a katolikus lapok szerkesztői, munkatársai, kiadóhivatalok alkalmazottai, hanem egész hadsereg van szükség. Katolikus egyesületek, Mária-kongregációk és főként az egyházközség tagjaira gondolok itt. Kicsi sereg is csodákat művelhet. Szent Pál, Aranyszájú Szent János, VII. Gergely, Szent Bonifác, Szent István lelkülete kell hozzá. Isten és ember szeretet lobogott ezek szívében. Istenért az embernek. Az ember Isten képe. Minden ember. Nincs különbség. Mindenkit átfogó a Krisztus által követelt szeretet. Ezzel kell dolgozni, ilyen lelkület kell a hitközségi tagoknak. Senkit meg nem bántani. Mindenkit szeretni. Isten országa az első és a lelkek mentése. Isten művét végezzük mi tanácstagok és választmányi tagok. Aki nem ezzel a szándékkal van itt, nem idevaló. Istenért — ez van írva a mai nap kapujára, amely a következő három esztendőhöz vezet. Imádságos lelkület készíti ezt elő és tetőzi be. Azért voltunk ma misén azért hangsúlyozom: vasárnapi mise, bekapcsolódás az egyház liturgiájába, szentségek, körmenetek, zárandoklatok, azokon részvétel — de szívvel. És ima az egyház nagy szándékaiért, nemcsak szűkebbül egyéni, vagy családi érdekeinkért. Imádkozó férfiak módot találunk apostolkodásra sok világi teendők és kötelességeik mellett is. Az egyházközségben épít az ilyen lélek, de nem rombol, összetart szeretetével és nem bomlaszt gyűlölettel és gyanúsítással. Azért kell olyan férfiakat megbízni a hívek képviselésével, az egyházközségben, tanácsban, választmányban, akik Krisztus közelségében élnek. Ennek kellene lennie az irányadó szempontnak és nem másnak, amely magában véve szintén lehet jó és nemes, de más egyesületekben és társadalmi alakulatokban. A fő szempont legyen az egyházközségben: Ki akar legtöbbet dolgozni az Isten szolgálatában, a lelkek megnevelésén és egyénileg ki alkalmas erre? Legyen az diplomás vagy elemi iskolát végzett, gazdag vagy szegény — min legyen. A fő a lelki arravalóság és az áldozatos szellem. Egy fejedelmi ember kérdezett egyszer valakit, aki nagyobb összeget ajánlott fel egy templomépítésre: „Mondja Uram, olyan gazdag ön?” — „Gazdag nem vagyok, hanem katolikus” — felelte a kérdezett.

Egy püspöktől kérdezte valaki, hogy milyen nemzetiségű és lehet-e hízi benne? — A kérdezett azt felelte: „A püspök jó pap.” Ez a fontos, ebben benne van minden.

Jó katolikus férfi legyen az egyháztanács tag és választmányi tag és nem lesz baj. Lesz szeretet és Léke. Evvel az óhajjal nyitom meg a közgyűlést.

Az oradeai pénzügyigazgatóság újabb fontos közleményei a legutóbbi rendeletekről

A nagyváradi pénzügyigazgatóságra tegnap reggel több fontos rendelet és végrehajlási utasítás érkezett.

A pénzügyminiszter rendelete értelmében Nagyvárad és a megye egész területén *Scapa* Vítorel pénzügyigazgatósági főbiztosviselő kapott megbízást a 2 százalékos, nemzetvédelmi célú szolgáló adók ellenőrzésére.

Megírjuk, hogy az összes kocsmárosok és italmérők tartoznak az április 1-iki pálinka- és csipka-területük a pénzügyigazgatóság illetékes ellenőrzőnek legkésőbb április 20-ig bejelenteni. Egy újabb rendelet szerint, a borkészítőknek nem kell bejelenteni.

A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy

Meghalt Verdier bíboros, Párizs érseke

Párizsból jelentik: Jean Verdier bíboros, Párizs érseke kedden reggel rövid betegeskedés és a szentségek ájtatos felvétele után elhunyt. A francia katolikus egyház legkimagaslóbb alakja 1864 február 19-én született La Croix Barrer-ben. A 76 éves főpap élete utolsó percéig munkahelyén állott és végezte nehéz főpásztori munkáját, a francia katolikus egyház és élet irányítását. 1897-ben szentelték pappá. Tanulmányait a híres párizsi Saint Sulpice-szeminariumban végezte feltűnő sikerrel. Papi működésének első éveit Párizsban töltötte és így egybetudott forrni a francia metropolis életével, katolikus szűkegleteivel és feladataival.

1912-ben a híres Institut Catholique szeminariumának vezetője lett és ugyanitt az erkölestan

tanára is. Ebben az időben már tevékeny részt vesz Párizs külvárosainak egyházközségi megszerzésében és a templomok építésében. 1929-ben a szulpiciánus papi kongregáció általános főnökének választják meg. Ugyanebben az évben nevezi ki XI. Pius pápa Párizs bíboros-érsekévé. Főpásztori tevékenységének nagy részét a párizs-külvárosi egyházközségek megszerzésére és templomok építésére fordította. Innen kapta a „száz templom érseke” elnevezést is.

Életének munkássága és egyénisége kitörülhetetlen nyomot hagyott a francia katolikus egyház életében. Halála váratlanul következett be és mély gyászba borította nemcsak a francia, hanem az egyetemes katolikuságot is.

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponta d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4-7 óra között a Banca Nationalnál, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarék-pénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állnak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államköölcsön, amely 4 és fé százalék kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzt összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödrrszel s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerező román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülösét pénzét.

A délkeleteurópai angol nagykövetség tanácskozásai Londonban

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint a délkeleteurópai angol követség értekezletén, amelyet Halifax hívott egybe a Balkán politikai helyzetének megvizsgálására, nyolc követ vesz részt: a törökországi, szófiai, bucarestii, belgrádi, athéni és budapesti angol követ; résztvesz továbbá Sir Percy Lorraine római angol nagykövet és vasárnap este ugy határozta, hogy jelen lesz a tanácskozáson William Seeds, a január óta szabadságon lévő moszkvai angol nagykövet is.

A diplomaták tanácskozása az egész hét folyamán tartani fog. A keddi tanácskozások előkészü-

letei már meg is kezdődtek. A követség találkoznak Chamberlain miniszterelnökkel is.

Párizsból jelentik: (Rádió Bucuresti.) A háborus kormány kedden este értekezletet tartott Reynaud elnökletével. A megbeszélésben Gamelin és George tábornak is jelen volt.

Rómából jelentik: Francois Poncet római francia nagykövet hétfőn este Párizsból visszaérkezett Rómába.

UJABB NÉMET TÁMADÁS A SCAPA FLOW ÖBÜL FELETT.

Berlinből jelentik: A Német Távírtai Iroda jelentése szerint német harci repülőgépek hétfőn este a Scapa Flow öbölben sikeres támadást intéztek az angol tengeri haderő ellen. Több nehéz egyseget eltaláltak.

AZ „ANKARA” BEFUTOTT TRIESTBE.

Belgrádból jelentik: Ide érkezett hírek szerint az Ankara nevű német motoros hajó, melyre több angol hadihajó leselkedett, hétfőn délben befutott Triest kikötőjébe.

Kitűnő ájtatossági kalauz a hívek számára az

ÉGI LANT

című imádságos és énekeskönyv. Az 500 oldalas, 379 éneket tartalmazó, finom, erős papírra nyomott izléses egész vaszonkötésű imádságos könyv ára mindössze csak 90 lei. Viszonteladónak kedvezmény.

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

— A norvég kormány komolyan és ünnepélyesen tiltakozik a nemzetközi jogoknak e nyílt megsértése és a norvég felségjog és semlegesség eme megsértése ellen. Norvégia a háboruban mindvégig szigorúan betartotta a semlegesség valamennyi szabályát és amikor nyitva tartotta vizeit a hadviselő felek jogos hajóforgalma számára, ezt a nemzetközi jogszabályokkal egybehangzóan tette. Ha most a francia és angol kormány lépéseket tesz, hogy ezt a forgalmat megakadályozza, emlékeztetnünk kell arra, hogy Anglia ez év március 11-ikén egyezményt írt alá Norvégiával, mely egyezményben megállapították, hogy a norvég árukat, még ha azok a dugárak fogalma alá esnek is, el lehet adni és el is lehet szállítani Németországba. A norvég kormány tehát nem számíthatott arra, hogy a szövetséges kormányok erőszakot alkalmazzanak e szállítások megakadályozására.

— A norvég kormány — folytatja a nyilatkozat — nem tűrheti el, hogy a hadviselő államok aknákat rakjanak le a norvég partokon. A kormány tehát követelnie kell, hogy ezeket az aknákat azonnal távolítsák el és szüntessék be az idegen hadihajók járőrszolgálatát. A norvég kormány fenntartja magának a jogot, hogy megtegyen minden intézkedést, melyet semlegességének ez a nyílt megsértése szükségessé tesz.

„SKANDINÁVIA NEHÉZ IDŐK ELŐTT ALL.”

Rómából jelentik: A Stefani Iroda koppenhágai jelentése szerint skandináv körökben egyre

„A nyugati hatalmak közölték, hogy Svédországot és Norvégiát nem tekintik többé önálló államoknak”

Koht norvég külügyminiszter nyilatkozata a képviselőházban

Oslóból jelentik: (Norvég Távirati Iroda.) A norvég képviselőház hétfői ülésén Koht külpolitikai nyilatkozatot tett az angolok északi beavatkozásával kapcsolatban. Megállapította, hogy valamennyi semleges állam megbotránkozott a nyugati hatalmak eljárásán. Ezután ismertette a múlt pénteken átnyújtott angol-francia jegyzék szövegét. Ebben a jegyzékben — mondotta — a nyugati hatalmak azt állították, hogy Norvégia és Svédország az utóbbi három hónap alatt Németország nyomására cselekedett, ezért Norvégiát és Svédországot a nyugati hatalmak nem tekinthetik többé önállóknak. A nyugati hatalmak nem nyugodhatnak bele abba, hogy Németország Norvégiából és Svédországból nyersanyagokat kapjon. Ezért lépéseket tesznek, hogy érdekeiket megvédjék, ha a norvég kormány továbbra is kitart eddigi álláspontja mellett.

Koht ezután közölte, hogy a nyugati hatalmak követeli előtt kijelentette: Norvégiának alapvetően kellemetlenkednek azzal, hogy azt állítják, miszerint az ország nem szabad és nem önálló. A pénteken átnyújtott angol-francia jegyzékben — mondotta — egyetlen szó sem volt arról, hogy milyen lépésekre készülnek a szövetségesek. Ennek a jegyzéknek következtében a norvég távbeszélőn érintkezésbe lépett a svéd külügyminiszterrel. Hétfőn hajnalban öt órakor a nyugati hatalmak követeli távbeszélőn felhívták a külügyminisztériumot, közölve, hogy új jegyzéket akarnak eljuttatni.

Koht ezután felolvasta ennek a jegyzéknek a tartalmát, majd felolvasta az Angliához intézett norvég jegyzéket is és hangoztatta, hogy ahhoz nincs hozzáfűznivalója.

Koht nyilatkozata után a norvég képviselőház elnöke megállapította, hogy a külpolitikai bizottság csatlakozik a külügyminiszter fejtegetéséhez.

FÖLSZEDIK-E A NORVÉG TENGERÉSZETI HATÓSÁGOK AZ ANGOL AKNÁKAT?

Londonból jelentik: (Rádió Bucuresti.) Itteni semleges körökben kétségesnek tartják, hogy vajon a norvég tengerészeti hatóságok megkockáztatják-e az angol-francia aknamezők fölszedését, mint hogy ezzel csak saját hajóikat és tengerészeiket tennék ki rendkívül nagy veszélynek és ez még siker esetén sem jelentene számukra olyan előnyt, ami megfelelné a kockázatnak. Ezenkívül fennáll az az eshetőség is, hogy bármikor lerakhatnak a szövetségesek újabb aknákat. A norvég kormány-

nagyobb a nyugtalanság a szövetségesek intézkedései miatt Meggyőződésük, hogy Skandinávia nehéz idők előtt áll.

50 NÉMET HADIHAJÓ UTBAN ÉSZAK FELÉ.

Londonból jelentik: A Reuter angol hírszolgálati iroda jelenti Stockholmból: Oslóból érkezett hírek szerint 50 német hadihajó igyekezik Észak felé a dán vizeken levő tengerszoroson át

HOLLANDIA ÉBEREN FIGYEL.

Stockholmból jelentik: A Svéd Távirati Iroda jelentése szerint az angol aknakerakással kapcsolatban arra a kérdésre, hogy az angolok svéd vizeken is hasonló intézkedéseket tesznek-e, a svéd külügyminisztériumban kijelentették, hogy erről nincs szó.

A Dagbladet jelentése szerint jelentékeny német tengeri erők igyekeznek Észak felé a Kattegat öbölben.

A holland kormány körében nagy meglepetést okozott az angol aknakerakás híre. Noha a hivatalos szervek nem voltak hajlandók nyilatkozni, nyilvánvaló, hogy a kormány a legnagyobb figyelemmel kíséri a fejleményeket.

nak az a kívánsága, hogy a szövetségesek maguk távolítsák el az aknákat, aligha talál kedvező fogadtatásra. A hozott intézkedéseket a szövetségesek hosszas megfontolás után tették és minden következményt mérlegeltek. Ennek ellenére fültehető, hogy a norvég ellenérveket nem fogják teljesen figyelmen kívül hagyni.

OLASZ VÉLEMÉNY AZ ÉSZAKI ESEMÉNYEKRE.

Rómából jelentik: A Stefani olasz hírszolgálati iroda jelentése szerint a nyugati hatalmak azzal, hogy aknákat raktak le a norvég területi vizeken, nyíltan megsértették a norvég semlegességet, amit különben még az angol hivatalos közlemény is elismer.

Monnet francia miniszter — folytatja a Stefani — kijelentette, hogy ez a háború totális jellegű, miért is a szövetségesek jogosultnak tekintik, hogy minden eszközzel éljenek. Berlinben ezzel szemben megismétlik, hogy tiszteletben tartják a semlegesek jogait, ha azok maguk is tiszteletet szeretnek semlegességüknek. Azon a napon azonban, amint Svédország és Norvégia a Német Birodalom ostromzár eszközévé válik, a Német Birodalom

A HABZÓ FOGPÉP

lom megteszi a maga védelméhez szükséges intézkedéseket.

A BOTTENIÖBLÖN ÁT BONYOLITJÁK LE A SVÉD VASÉRC-SZÁLLITÁST.

Oslóból jelentik: A németek lemondtak arról, hogy a svéd vasércet az Atlanti-óceánon át szállítsák kikötőikbe. A Narvikban állomásozó, behajózásra váró vasércel megrakott vonatokat vezetői már utasítást kaptak, hogy induljanak a Botteni-öböl északkeleti partjain fekvő svéd Luleába. Szakértők véleménye szerint, ha beáll a tavasz, egész könnyen le lehet bonyolítani a szállítást a botteni-öblön át is.

MEGINDULT A HADIÉVEKENYSÉG A NORVÉG VIZEKEN.

Oslóból jelentik: Hétfőn este ideérkezett hírek szerint a tengeren már megkezdődtek a hadműveletek. Egy angol hadihajó Lillesand előtt, a délnorvég partok közelében cisülyesztett egy német tengeralattjárót. Egy ismeretlen nemzetiségű nagy hadihajó a norvég partok közelében torpedólovást kapott. Igen sok repülőgépet láttak Lillesand környékén.

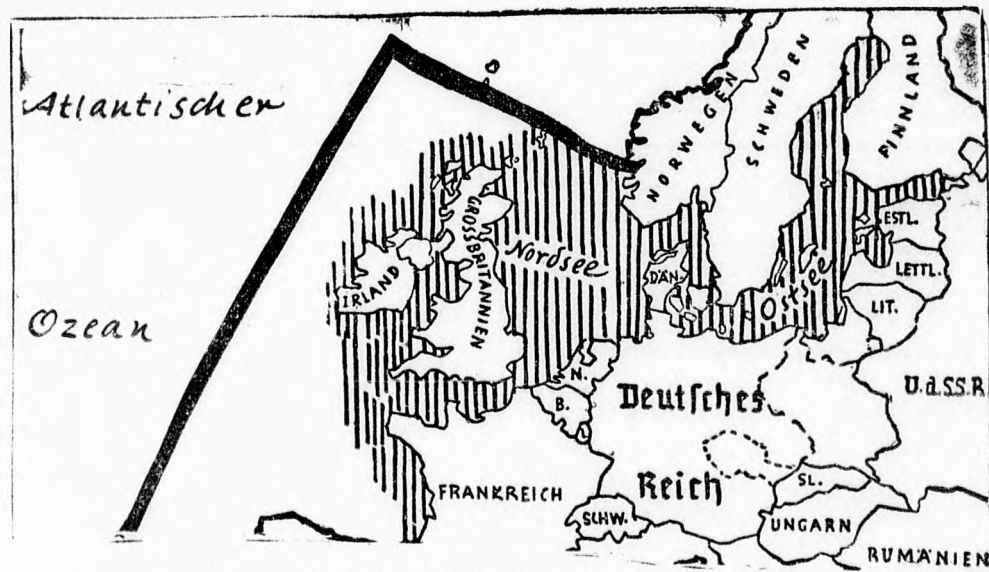
Sandefjordból jelentik: Az Oslo fjord torkolatánál megtorpedózták a 12 ezer tonnás német Possidonion tartályhajót. A hajó kapitányát az angol tengeralattjáró foglyul ejtette. A legénységet egy norvég torpedóromboló vette fedélzete.

A Rio de Janeiro nevű 5261 tonnás német csapatszallító hajót Kristiansand közelében megtorpedózták. A fedélzetén lévő 300 ember közül 150 a tengerbe veszett. Hírszerint elsülyesztették ezenkívül a Kreta nevű kisebb német gőzöst is.

ÖSSZEÜL A SVÉD KÜLÜGYI BIZOTTSÁG.

Stockholmból jelentik: A svéd külügyi bizottságot kedden délre összehívták. A megbeszélés tárgya az angolok északi akciója után előállott új helyzet megvizsgálása.

Oslóból jelentik: Boode kikötő parancsnokságát utasították, hogy szüntessen be minden parti forgalmat a Narvik felé vezető útvonalon. A halászhajókat értesítették, hogy maradjanak a kikötőben. Nagy nyugtalanságot keltenek ezek az intézkedések Észak-Norvégiában, mert itt a közlekedési utak legnagyobb részét hó fedi.

Észak-Európa térképe. Dánia és Norvégia politikai jelentősége jól látható ezen a térképen is

Országszerte téliesre fordult az időjárás

A fővárosban vasárnap óta havazik. — Clujon huszonötcentiméteres hóréteg hullott. Nagyváradon is havazik

A havazások miatt újabb áradásoktól lehet tartani

Bucurestiből jelentik: Az ország különböző részeiből beérkezett jelentések szerint az alig néhány napos tavaszi időjárás az egész országban ismét téliesre fordult. Hatalmas hóviharak és szélviharak pusztítanak valamennyi vármegyében. Legerősebb a havazás és a szélvihar a délkeleti részeken, ahol a szél ereje meghaladta az eddigi legnagyobb szélviharak erejét is. A vihar mindenféle fölbecsülhetetlen károkat okozott. A fővárosban vasárnap óta havazik. A szélvihar Bucuresti külvároisaiban ledöntötte sok külvárosi ház kéményét, fölszakította a háztetőket. Ugy a gyalogos, mint a járműközlekedés nagy nehézségekbe ütközik a feltorlódott hó miatt.

A rendkívüli időjárás az ország különböző részein súlyos közlekedési zavarokat okozott. Ugy a fő vasutvonalakat, mint a mellékvonalakat hó borítja. Predealon és Predeal környé-

kén egy métert meghaladó hóréteg fűdi az országutakat, Brassó, Predeal és Sinaia között tíz autóbuszt betemelt a hó. A szélvihar kettészakította a comarnici villanykábel s ezzel az egész Prahova völgyi üdülőtelep áramszolgáltatása megbénult. Targovistében és Dambovita megyében 30 óra hosszáig dühöngött a hatalmas fákra is gyökerestől kitépő szélvihar. A ploesti útvonalon távirópóznákat döntött ki a szél.

Erdélyben hasonló a helyzet. Kolozsváron s környékén, valamint Nagyváradon és a nyugati megyékben 0 fok alá esett a hőmérséklet. Kolozsváron már hélfőn 25 centiméteres hó hullott. Nagyváradon is szünet nélkül havazik. A mostoha időjárás nagyban akadályozza a már is nagyon elkéselt mezőgazdasági munkákat s a havazás miatt újabb áradásoktól lehet tartani.

Az oradeai polgármesteri hivatal újabb árszabályozó rendelete

Bérmocskik és bérgepkocskik új díjszabása

A bérmocskik díjszabása a város területén: Egyfogatu bérmocski: egy ut a városban, várakozás nélkül reggel 6-tól este 8 óráig terjedő időközben, ha ez az ut nem haladja meg a 15 percet, 20 lei.

Ugyanaz este 8 órától reggel 6-ig terjedő időben 25 lei.

Minden negyedórai várakozásért éjjel és nappal egyaránt 10 lei.

Egész órai igénybevétel reggel 6-tól este 8-ig 60 lei.

Egy óra éjnek idején, este 8-tól reggel 6-ig, 70 lei.

Az utirány figyelembevételével a következő különdíjak vannak:

Bármely bérmocskiallomástól az állomásig, valamint az állomástól a városba reggel 6-tól este 8-ig 25 lei.

Ugyanaz éjjel este 8-tól reggel 6-ig 30 lei.

Bármely után az állomáshoz, házhozrendelt bérmocskival a rend s díjszabáson felül 5 lei, ugyanaz éjjel 10 lei pótdíjjal fizetendő.

Bármely bérmocskiallomástól a velencei állomásig: a velencei állomáshoz nappal 30 lei.

A nagyállomástól a velencei állomáshoz nappal 40 lei. Ugyanez éjjel 50 lei.

Egy ut bármelyik temetőig 40 lei. Ugyanaz visszatéréssel és egy negyedórai várakozással 70 lei.

Egy ut a szőlőkbe, ha az nem tart tovább 15 percnél 25 lei.

Alkalmi igénybevétel temetéseknél, esküvőknél, keresztelőknel 120 lei.

Egy ut a szőlőkbe, ha az tovább tart 30 percnél 30 lei. Ugyanez, ha egy óráig tart 60 lei.

Minden bérmocskitalajdonos, bérmocskiján lát, ható helyen kifüggeszteni köteles ezt a díjszabást.

Az időtartamra fogadott bérmocski igénybevéje köteles ezt közölni a bérmocski megfogadásakor.

A bérgepkocskik díjszabása:

Alapilleték 10 lei és a további távolságosztás illetékezése az eddigi 4 lei helyett 5 lei. A gépkocsitalajdonosok kötelesek ezt az utárdíjszabást a taxamérőjük mellett feltűnő helyen kifüggeszteni.

A közsükségleti cikkek árúsító kereskedők figyelmébe!

II. Azok a kereskedők, akik elsőrendű közsükségleti cikkek árúsítanak, kötelesek betartani a következő rendelkezéseket:

Mindig tartásuk az üzletben, illetve az eladási helyen azokat a számlákat és felbélyegzett hitelesítvényeket, amellyel az áru vásárlási árat igazolni tudják.

A nagykereskedők (comercianti cu ridicatu) kötelesek a vásárlóknak olyan számlát adni az eladott árurol, amelyben az eladási árat is felüntetik. Ugyanezek a kereskedők kötelesek az

árúkészletükből a kiskereskedőknek kellő mennyiséget eladni, amennyiben az üzletmenetükben fennakadást nem okoz. Kötelesek továbbá ellenőrző könyvet tartani (registre de inspectii), amelyben az ellenőrzést végző hatósági közegek észrevételeiket bejegyzik.

A kiskereskedők (comercianti cu amanuntul) az áruk után 12 százalék kereskedői hasznot számíthatnak fel, amelyet az eredeti számlának megfelelő beszerzési árhoz kell számítani; hozzáadják még a bélyegköltiséget, a szállítási díjat és az 5 százalékos rezsiköltséget azoknál az áruk-nál, amelyeknél a fenti költségek nem fordulnak elő.

Valamennyi kereskedő köteles az üzletkedési törvény rendelkezéseit betartani s alkalmazkodni az idevonatkozó különféle miniszteri határozatokhoz.

A vásárlóközönségnek, ha tudomása van az üzletkedési törvény elleni kihágásról, kötelesek ezt az illetékes szerveknek írásban jelenteni. A rendelkezés ellen vétőket a törvény 24-ik és 30-ik szakaszának értelmében súlyosan megbüntetik.

A kereskedők nemcsak üzletükben, hanem valamennyi helyiségben, ahol az elsőrendű közsükségleti cikkek elárúsítása történik, kötelesek látható helyen a lapokban közölt és hivatalosan is kiadott jelen árjegyzéket kifüggeszteni.

Chirila Augustin,
polgármester.

Nicolae Popescu,
főtktár.

Nagy készletek!

Jól áttelelt magas- és bokorrózsák, diszfák, évelők, dália, gladiolák és gyönyörű szép feltétlenül fagyálló meggyfák nagy mennyiségben.

AMBROSI, FISCHER és T-sai
Aiud, Jud. Alba.

Két kiló aranyat és egyéb értékeket koboztak el két külföldre utazó nőtől

A náluk talált értékeket a Nemzeti Bank részére lefoglalták

Timisoara-Temesvár. Saját tud. Még 1938. novemberében a jugoszláv határon aranycsempeszt fedeztek fel a hatósági közegek. Amikor a vonat Moravica határállomásra érkezett, a hatósági embereknek feltűnt két idegesen viselkedő nő. Bár nem ültek egymás mellett, mindkettő szatmári volt s mindkettőnek különböző határátlépés volt bejegyezve az utlevelébe — mindig más és más határállomáson át utaztak külföldre. A poggyászukban semmi gyanúsat nem találtak; a vámhivatal főnöke azonban megakart győződni róla, hogy nem visznek-e valamelyes tiltott árut magukkal és megbízta Negoşan Eufrozina tisztviselőnőt, hogy személyi motozást végezzen. Ekkor aztán meglepő felfedezésre jutottak. Mindkét nőnél aranyat, ideges valutákat és csekket találtak: Handler Regina született Löb szatmári asszonynál egy kiló és tíz gramm aranyat, százötvenhét svájci frankot, tízezer di-nárt és számos csekket, összesen nyolcszáz dollárra kiállítva, Neulinger Jolanta született Lietau ugyancsak szatmári asszonynál pedig egy kiló és száz gramm aranyat, hetvennyolc dollárt és ötvenkét svájci frankról szóló csekket. A két asszonyt a temesvári ügyészségnek adták át. A vizsgálat során azt állították, hogy egymást csak futólagosan ismerték. Handler Regina előadta, hogy nagynénjéhez igyekezett Triesztbe s elutazása előtt egy Goldenberg Árpád nevű ember kereste fel és megkérte, hogy vigyen magával két fiolát, melyet aztán Triesztben kell átadnia. Ellenszolgáltatásként Goldenberg megfizette a Triesztig szóló vasuti jegyét, Neulinger Jolanta előadta, hogy Milánóba igyekezett a nagynénjéhez. Őt is felkereste Goldenberg Árpád, neki is átadott két fiolát, hogy vigye magával Belgrádba, ott majd a pályaudvaron egy Müller nevű ur várja: annak adja át. Ellenszolgáltatásként Goldenberg megfizette a Belgrádig szóló vasuti jegyét. A két nő az értékekkel telt fiolákat úgy helyezte el, hogy csak a legmondosabb és legkörültekintőbb személyi motozásnál lehetett azokat felfedezni. A törvényszék most foglalkozott ezzel az ügygel. Megállapították, hogy Goldenberg Árpádot nem lehetett kézrekeríteni, habár a szatmári rendőrség mindent elkövetett ebben a tekintetben s így a szóbanforgó ember valószínűleg nem is létezik.

A törvényszék mindkét asszonyt bűnösnek találta és egyenként hat havi börtönrre, valamint tízenötven leire ítélte őket. A náluk talált aranyat és egyéb értékeket a Nemzeti Bank javára lefoglalta. A törvényszék enyhítő körülményeket is vett figyelembe, úgy hogy a nők börtönbüntetését három évre felfüggesztette.

Szolgálatos gyógyszerterárok Oradean:

Kedden a következő nagyváradai gyógyszerterárok tartanak szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vlăhuja No. 46. Telefon 21-34. (Ajlay).

Irgalmasok, Bulevardul Regelé Ferdinand 27. Telefon 14-84.

Minerva, Piaţa Unirii.
Salvator, Str. Alexandri. (Németh), Telefon 16-07

Sabina, Piaţa Mihai Viteazul. Telefon 15-23.

Szerdán Nagyváradon a következő gyógyszerterárok tartanak szolgálatot:

Korona, Str. Ciorogariu No. 1. Telefon 13-76.

Órangyal, Str. Alexandri.

Oroszlán, Piaţa Mihai Viteazul 14. Telefon 23-35.

Szent István, Str. General Tolban.
Aranyas, Piaţa Unirii No. 6. Telefon 25-74.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben csinos, izléses kivitelben, kapható kiadótalanul is.

A nagyobb méretűk (18×27 cm.) ára 250 lei, a kisebbméretűk (14×23 cm.) ára 150 lei

Bánsági egyházközségi élet:

A timișoara-gyárvárosi római katolikus egyházközség évi közgyűlése és egyháztanácsválasztás Erzsébetvároson

Timișoara-Temesvár. Saját tud. A helybeli gyárvárosi római katolikus egyházközség száztáru tanácsa vasárnap tartotta meg az évi rendes közgyűlést Rech K. Géza apátplébános elnöklétével, aki mellett az elnöki asztalnál Fehér Kristóf dr nyugalmazott táblai főnök, az egyházközség díszelnöke, valamint Wittman Pál karnagy, titkár foglaltak helyet. Rech apátplébános imával nyitotta meg a közgyűlést és közölte, hogy a legutóbb tartott egyháztanács-választások a főpásztori jóváhagyás révén jogerőre emelkedtek s miután megállapította a közgyűlés határozatképes voltát is, a jegyzőkönyv vezetésével Wittman Pált, hitelesítésével pedig Croglet János és Neurohr Antal tanácsokat bízta meg. Az apátplébános ezután nagyszabású elnöki megnyitót mondott, amelyet mai számunk vezető helyén közlünk.

Az évi jelentés

Az évi jelentést Wittman Pál terjesztette be. Az egyházközség tizenhetedik munkáévére vet az visszapiantást. Feleleveníti a tavalyi közgyűlés alkalmával elhangzott leszövegezéseket. Rech apát mondotta: „Nem keressük azt, ami bennünket különválaszt, hanem azt, ami egyesít” — s tényleg a múlt esztendőben a keresztény eszményi elképzelésnek szolgált az egyházközség s az egyházi szempont minden más felett érvényesült. Schiff Péter dr, akkori elnök pedig kijelentette volt: „Minden tekintetben a felebaráti szeretet parancsát fogjuk követni s ebben jó példával mindenekelőtt az egyháztanács és választmány vezessen.” Ilyen erkölcsi szempontokon kívül az elmúlt esztendőben nagyobb feladatokat nem lehetett megvalósítani. Az általános viszonyok igen érzhető kihatással voltak a tagok s így az egyházközség anyagi helyzetére is. Segélyezte az egyházközség a gyárvárosi katolikus iskolákat: a németnyelvű ovedát 29.000 leiel, a zárdaiskolát pedig 24.000 leiel; a többi katolikus iskola közül a magyar tannyelvű fiugimnáziumot s a német tannyelvű tanítóképzőt egyenként 15.000 leiel, a magyar és a német tanonciskolát egyenként 2000 leiel. Az egyházközség azon munkálkodik, hogy idővel egy, igen szükségessé vált aggokházat létesítsen.

Schiff Péter dr elnök, valamint Meissner Vilmos és Lázár László alelnökök lemondása után a választmány január hónapban egyhangulag Rech apátplébánost kérte fel az elnöki tisztségre, aki ezt a választások tartamára el is fogadta. Szól végül a jelentés az egyes bizottságok tevékenységéről s megemlékezik a halottakról: Kimmel Gyula tiszteletbeli tanácsagról, Szabolotzky Géza adókevető és rendezőbizottsági tagról és Sterba Ágoston tanácsagról.

Liszky Gyula a zárszámadást terjesztette be:

az összjövedelem 652.658 lei volt, egyházi adókból 577.000 lei folyt be. Jaszenszky Nándor és Spahl Vilmos ellenőri jelentését az utóbbi olvasta fel. A jelentéseket egyhangulag elfogadták s a felmentvényt megadták.

Külön magyar és német tagozat kulturális ügyekre

A közgyűlésre szabályszerű időkben három német tanács tag által aláírt indítvány érkezett, amely kívánja, hogy az annakidején a püspöki irodában elhatározott kulturtagozatok felállítását valósítsák meg. A békés megegyezés tekintetében javasolta, hogy közös választólista legyen ötvenötven százalékban magyar és német jelöltel.

Wolf Hans dr és Weresch Hans dr Banatia tanárok, Spahl Vilmos és mások behatóan foglalkoztak a közgyűlés elé terjesztett indítvánnyal és kívánták a német, illetve a német és a magyar külön kulturális tagozat felállítását. Risztics György dr egyházközségi ügyész és Fehér Kristóf dr nyug. táblai főnök jogi szempontból fejezték ki aggályukat. Véleményük szerint a választmány tárgyalja meg a dolgot, dolgozzon ki bővebb tervet s

A közgyűlés ezután megejtette a választmány megválasztását. A szavazatszedő bizottság tagjai Schiff Péter dr és Telegdy Nándor dr voltak. Hetvenheten adták le szavazatukat, a választmány tagjai az előzetesen megállapított lista megszavazásával: Croglet János, Décsy László, Engelmann Miklós, Hollinger Miklós, Horváth Lajos, Juhász Béla, Kathreim János, Liszkay Gyula, Ludwig Imre, Mihályffy Ernő, Neurohr Antal, Ördög János, Rajka Géza dr, Ritter Rezső, Sajerman Ferenc, Schiffer István, Schleger József, Spahl Vilmos, Szilly Miklós, Tasch Péter, Tóth Sándor, Vuchetich Endre dr, Zwick János; póttagok: Siehold Fülöp, Pejácsevits János, Szervényi Ádám, Zsadányi Gyula, Werth János, Laux István, Diplich János, Szakmáry János, Schmelzer Ferenc dr, Daróczy György, Singer János, Müller József.

terjessze a püspöki hatóság elé s ha az alapszabályokat megváltoztatták, rendkívüli közgyűlés tárgyalja meg. Több német felszólaló — közben magyar nyelven is szólva — kívánta, hogy mondja ki a közgyűlés legalább elvileg, a magyar és német kulturális tagozatok létesítése melletti állásfoglalását. Hosszabb vita után Rech K. Géza apátplébános összefoglalta a határozatot: „A közgyűlés elvben hosszas vita után szintén a kulturális tagozatok mellett van — s ha a kérdés megoldását a választmány elé utalja azzal a feltétellel, hogy a Püspöki Hatóság erre vonatkozólag a miniszterileg jóváhagyott alapszabályok átdolgozásáig ideiglenes megoldásként utasítást és irányítást ad az egyházközségnek.”

Egyháztanácsválasztás az erzsébetvárosi egyházközségben

A helybeli erzsébetvárosi egyházközség ugyancsak vasárnap tartotta meg a tanácsválasztásokat. Megegyezéssel ötven magyar és ötven német tagot jelöltek. A választási bizottság elnöke Koszó János dr, titkára Bambach Alfréd voltak, mint bizalmiak közreműködtek Gazda József, Klampfer Ferenc, Weiss János és Zobay Péter. A meghatározott idő alatt százhárom egyházközségi tag adta le szavazatát. Kilencvenkilencen az egységes listát változtatlanul helyezték az urnába, négyen némi változtatásokat eszközöltek. Így a teljes lista, illetve az azon feltüntetett jelölteket választották meg. Az új száztáru tanács magyar tagjai a következők.

Az egyháztanács magyar tagjai

Bodó Mátyás nyugdíjas, Cseh Mihály gyáros, Cserny Ferenc nyugdíjas, Csermák Lajos fakereskedő, Fodor József hentes, Gazda József ipari szindikátusi titkár, Gámcenzy István bankigazgató, Heller István mérnök, Hollinger József nyug. tanító, Hornischer Pál nyugdíjas, Kanizsay Péter gyáros, Kisfaludy Ferenc dr ügyvéd, Kókay Károly kereskedelmi és iparkamarai titkár, Koszó János dr városi tanácsnok, Kun Ferenc dr ügyvéd, Ladányi Kornél nyugdíjas, Lítsek Akos dr ügyvéd, Lovag Emil magánzó, Lőrincz István vállalkozó, Martzy Mihály tanár, Mocsáry Albert nyugdíjas, Oberst József nyugdíjas, Oberst Zoltán dr ügyvéd, Oláh Sándor vállalkozó, Pálincás Aladár nyugdíjas, Polák Frigyes nyugdíjas, Prandell Gyula főkönyvelő, Rácz Kálmán nyugdíjas, Retscher Béla dr orvos, Rohrer Károly tanár, Sárka Gyula gyógyszerész, Schaffer Fülöp városi tisztviselő, Schiff Béla hírlapíró, Schimmer István nyugdíjas, Schmidt Ferenc vasúti tisztviselő, Schweiger Béla dr ügyvéd, id. Szappanos Gyula címfestő, ifj. Szappanos Gyula üvegfestő, Szánthó László fa-szobrász, Szabolotzky Antal dr városi tanácsnok, Stumpfoll Dezső dr ügyvéd, Takács Kálmán nyugdíjas, Tóth János nyugdíjas, Ungvári Jenő nyugdíjas, Városi Kálmán nyugdíjas, Vincze Géza városi tisztviselő, Wátz Károly nyugdíjas, Wittigayer József nyugdíjas, Zádor Endre nyugdíjas, Zobay Péter nyugdíjas. Az újonnan megválasztott egyháztanács április 28-án délelőtt fél tizenegy órakor tartja meg első közgyűlését.

dor vállalkozó, Pálincás Aladár nyugdíjas, Polák Frigyes nyugdíjas, Prandell Gyula főkönyvelő, Rácz Kálmán nyugdíjas, Retscher Béla dr orvos, Rohrer Károly tanár, Sárka Gyula gyógyszerész, Schaffer Fülöp városi tisztviselő, Schiff Béla hírlapíró, Schimmer István nyugdíjas, Schmidt Ferenc vasúti tisztviselő, Schweiger Béla dr ügyvéd, id. Szappanos Gyula címfestő, ifj. Szappanos Gyula üvegfestő, Szánthó László fa-szobrász, Szabolotzky Antal dr városi tanácsnok, Stumpfoll Dezső dr ügyvéd, Takács Kálmán nyugdíjas, Tóth János nyugdíjas, Ungvári Jenő nyugdíjas, Városi Kálmán nyugdíjas, Vincze Géza városi tisztviselő, Wátz Károly nyugdíjas, Wittigayer József nyugdíjas, Zádor Endre nyugdíjas, Zobay Péter nyugdíjas. Az újonnan megválasztott egyháztanács április 28-án délelőtt fél tizenegy órakor tartja meg első közgyűlését.

Sorozatos művészestélyeket rendez az újságírószervezet bucurești csoportja

Április 20-án rendez meg az első irodalmi és művészestélyt

A bucurești kisebbségi közélet újjáélesztésének munkájában az újságírószervezet fővárosi csoportja jelentős szerepet tölt be. A szervezet első kísérlete ebben az irányban a márciusban lezajlott bál volt, amelyen a kisebbségi társadalom kiemelkedő tagjai igen szép számban vettek részt.

A sikeren felbuzdulva és a szervezet kulturális programjának elindítása érdekében — részben a kolozsvári újságíró estélyek messzehangzó sikereinek hatása alatt is — a csoport sorozatos közművelődési művészestélyeket rendezést határozta el. Ezek az estélyeken a kisebbségi író- és művész társadalom legkitűnőbb reprezentánsai fognak bemutatkozni a bucurești közönség előtt.

Az első irodalmi és művészestély április 20-án, szombaton este 9 órakor lesz a Str. Lipszani 53. szám alatti Roxy színházteremben, a következő szereplőkkel:

Nyíró József és Kacsó Sándor felolvassnak. Huszárné Borsay Piri Ady-dalokat énekel. Kíséri Komjáthy Béláné.

Szatmári Géza tenorista operariákat ad elő Tátrai Kornélia zongorakísérettel.

Tepser Richard hegedűművész szólószámai után a bucurești Magyar Dalárda egy „bokrétával” szerepel. Simon Ilonka, a népszerű primaballerina táncszámai egészítik ki a tartalmas műsort.

Kallio finn kormányelnök felvilágosításokat adott a sajtó képviselőinek a finn-orosz békekötésről. Kallio elnök mellett — egyenruhában — Ernst v. Born belügyminiszter áll

Berlini tudósítónk beszámolója:

Hogyan élnek a háborús Németországban?

Hosszú sorban áll a közönség a mozipénztárak előtt

Berlin, április hó.
Berlinben olyan színházi, de különösen mozikonjunktúra van, amilyen már évek óta nem volt. Egy-egy filmbemutatóra napokkal előbb kell jegyet váltani s nem ritkaság, hogy a mozis pénztára előtt hosszú sorban áll a közönség. Egy-egy német film váratlanul nagy sikere felforgatja és megzavarja a többiek bemutatásának időpontját, így nem egy nagy film — Berlint megelőzve — a vidéki nagy városokban kerül bemutatásra.

Az utóbbi évek egyik legnagyobb német filmkarrierjét Németország jelenleg legnépszerűbb két filmkomikusa: Jup Hussels és Ludwig Schmitz futotta be. Az új Zoro-Huru 150 méteres kis háborús tanító-nevető filmekben tűnt fel. Ludwig Schmitz,

a kövér és kopasz, az örökös előgedetlent játsza. Jup Hussels, a karesú, pedig józan barátját, aki mindig megmagyarázza, hogy ezt, vagy azt a rendeletet miért is adták ki Jup a kis kabarészinész és Ludwig a kölni ismeretlen komikus egyesítésre meghódították a német közönséget. Ma szerződésekkal árasztják el őket. Még a legnagyobb varieté: a Scala is szerződtette őket ötperces jelenetekre. Sőt elkészült már első, egész estét betöltő vígjátékuk is. A német közönség bizakodásának, optimizmusának a bizonyítéka. Ez a film- és mozikonjunktúra. A németek — ügylátszik — békebeli nyugalommal dolgoznak és szórakoznak a háború első feléve után.

A német kisiparosok a tisztviselőkkel egyforma nyugdíjat kapnak

Dr Robert Ley, a német munkafront vezére, érdekes tanulmányt írt a német kézműiparosság hivatalos lapjában a nemzetiszocialista kézműipari politika egyesítendő eredményeiről. A tanulmány szerint a német kézműipart egy esztendő alatt átszervezték. Kétszázötven gazdaságkutatóval minden kisipari üzemet megvizsgáltak. Megállapították a német kézműiparosság életképességének feltételeit, termelési eredményeit és terjeszkedésének lehetőségeit. Azokat a kisüzemeket, amelyeknek a fennmaradása kockázatos és bizonytalan volt, — megszüntették. Tulajdonosukat más üzemben helyezték el, hogy megélhetésük biztosítva legyen. Azokat az üzemeket pedig, amelyeket nyersanyagbeszerzéssel, kis munkagépekkel, közmunkamegrendeléssel életképessé lehetett tenni, megsegitették. Így több százezer kézműipari üzemet kapcsoláltak be a nemzeti termelés munkakörébe.

A német kézműipar egy esztendő alatt hatalmas és meglepő eredményeket ért el. Az áteszportosítások után a két és félmillió kézműipari vállalatból 1.800.000 életképes kisipari üzem maradt 5 millió alkalmazottal.

A kézműipari termelés értéke néhány évvel ezelőtt alig érte el a 8 milliárd márkát, az „átfésülés” után pedig, már a múlt évben, 20 milliárd márká volt.

A német kézműiparra bízzák fokozatosan a tanoncnevelést is. A német felfogás szerint a gyár a termelés otthona, a kézműipari műhely pedig az iparosnevelés legfontosabb helye.

A német kézműiparnak a múlt esztendőben alig 200.000 tanonca volt, most azonban a tanonclétszám 700.000 főre emelkedett fel. Az új kézműipari átrendezés után az *inas valóban tanuló!*

A német kézműipari politikának legértékesebb intézkedése a megrokkant iparosok nyugdíjjal való ellátása. Az iparosmester szociális helyzete nehéz, mert gazdasági gyengeségénél fogva öregségére ellátatlan volt, a betegségező intézetek pedig nem fogadták be.

Ezért rendezték a kézműiparosság helyzetét. Az iparosságot bevonták a nyugdíjbiztosítás kereteibe.

Az iparosságot a német tisztviselői biztosítási szervezetekbe kapcsolták be és a tisztviselő osz-

Munkásezredek építik az orosz petróleum új útját: a Bug—Dnyeper-csatornát

Érdekes hírként közlik Moszkvából, hogy a szovjet német tanácsra átépíti és modernizálja azt a régi csatornát, amely a Dnyepert a Buggal összeköti.

Kevesen tudják az európai újságolvasók közül, hogy Szovjet-Oroszország az öt éves tervek keretében legfőbb gondját az ország víziutainak rendezésére fordította és így Moszkvát minden tülzást nélkül tengeri kikötőnek lehet tekinteni.

Az orosz fővárost vízi úton és csatornák segítségével el lehet érni a Fehér-tenger, az Északi-tenger és a Kaspi-tó felől. E fontos csatornahálózatok utolsó fejezete: a Fekete-tenger összekötése a fővárossal most elmarad és helyébe a régi Dnyeper—Bug-csatornát hozzák rendbe, amelyet körülbelül 100 évvel ezelőtt építettek. Annakidején az volt a rendeltetése, hogy rajta fát, búzát és egyéb mezőgazdasági terményt szállítsanak Danzigba.

A Bug-csatorna átépítése egyenesen a mostani háborúnak, de még inkább a német-orosz gazdasági szerződésnek tudható be. Tudvalévő, hogy a Németország és Oroszország között megindult nagy gazdasági csereforgalmat legjobban a szállítási eszközök hiánya gátolja. Ez Németországnak olajjal való ellátására áll főkép.

Ugyanaz Oroszország olajban legdúsabb vidéke, Baku környéke, körülbelül három és félezer kilométer távolságra fekszik a jelenlegi orosz-német határtól.

Az angol blokád miatt az orosz petróleumnak Németország felé jelenleg csak két útvonala van: a

Figyelem!

Figyelem!

Melyen leszállított áron kaphatók a

Magyar Szemle Társaság
következő művei:

Homan: A magyar történelem útjai
ára 540 lei helyett csak 350 lei
Weisz: Mai magyar társadalom
ára 360 lei helyett csak 250 lei
Horváth: Magyar irodalmi műveltségünk
kezdetei: ára 396 lei helyett csak 250 lei
Szekfü: Bethlen Gábor
ára 460 lei helyett csak 300 lei
Farkas: Fialat Magyarország kora
ára 396 lei helyett csak 250 lei
Babits: Amor Sanctus
ára 331 lei helyett csak 250 lei

Vidéki megrendelés esetén plus 15 lei portó
A könyvek gyönyörű díszkötésben megrendelhetők a Magyar Lapok kiadóhivatala útján

tállyal egyenrangú nyugdíjjárulékot állapítottak meg számára. A kézműiparosok is mint a tisztviselők, hat kategóriában, a jövedelem és fizetés arányában fizetik a nyugdíjjárulékot és ugyanilyen arányban kapják a nyugdíjat is.

Ez év január 1-én a német birodalom területén 1600 megrokkant, 65 éves iparos kapott már nyugdíjat.

A statisztika szerint ez a szám hónapról-hónapra emelkedik és a kimutatások szerint egy esztendő múlva már 32.000 iparos részesül a nyugdíj áldásában.

Fekete-tengeren át a Duna torkolatához, ahonnan tengelyen és dunai hajókon szállítják tovább, a másik útírány a vasút, amely azonban túl hosszú és nehézkes.

Ez az új csatorna a szakértők szerint lehetővé teszi majd, hogy Németország az orosz petróleumot egy harmadik, sokkal előnyösebb és olcsóbb víziúton kapja meg. Ha a csatorna elkészül, ennek a szállítási módnak még egy utólrághetetlen előnye is lesz, nevezetesen az, hogy a Németország felé szállítandó orosz áru olyan területeken megy rendelkezési helyére, amely kizárólag német, vagy orosz fennhatóság alá tartozik.

Az egybehangzó jelentések arról számolnak be, hogy március elején szovjet munkásezredek és utászszázaljak jelentek meg a régi csatorna mentén, ahol német mérnökök vezetése mellett hozzáláttak a nagy munkához.

Amennyiben ezt a feladatot a vázolt munkaterv szerint be is fejezik, akkor a csatornaépítésben rekordidőt fognak elérni. Az oroszok a legmodernebb gépekkel dolgoznak, amelyek között igen sok a német eredetű. A munkát erőteltetett menetben végzik és három helyen kezdték meg az építést. Éjjel-nappal folyik a csatorna mélyítése és a part kiképzése. Sem a sötétség, sem az eső nem tudja megakasztani a munka ütemét. A számítások szerint ez az új víziút ez év április közepén már használható lesz és nagy mértékben pótolni fogja a dunai szállítást. A Don és feketetengeri vidékről érkezett másik jelentés is alátámasztja e nagy terv valószínűségét.

Bakuból Chersonba, a Dnyeper torkolatához petróleumvezetéket építenek. Ez is arra mutat, hogy az orosz petróleum a háború okozta nehézségek folytán megváltoztatta útírányát a nyugateurópai országok felé. Eddig főleg a Földközi-tengeren szállították az orosz petróleumot, ezután pedig orosz és lengyel víziutakon érkezik majd az Északi- és Keleti-tenger partjaira. Az orosz és a német gazdasági szakértők számításai szerint ez a víziút kilenc hónapon keresztül kiválóan használható, stratégiai szempontból pedig teljesen biztos.

Amennyiben a csatorna tényleg elkészül és az orosz petróleum gyors és olcsó utat talál Németország felé, a jelenlegi háborúban — amely főleg a gazdasági blokád jegyében folyik — ez lesz az első jelentős fronttörés, amely a német kezdeményezés a nyersanyagért való harcban ellenfeleivel szemben elért. Hamarjában nem is lehet kiszámítani, hogy hány százezer vasúti kocsit lehet pótolni az újonnan megnyílt víziutak révén.

STERIO LEONIDAS

Egész könyvtárt pótol a Spiragó

Felnőttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kitünőbbnél-kitünőbb predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsébányája. Tizenhárom nyelvre fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és áttekinthető nyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 500 lei, füzve 400 lei és portó. Utánvét 20 lejjel csak drágább.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Újtagos: Hónap 900, félévre 4
negyedévre 225, egy évre 75 le.
Hosszútagos: Hónap 50, félévre 25, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postaközlő: pénztári csekkiszámlák száma: 80,037
Telefon: 12:27.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk
vissza.

Magyarítás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt északkeleti szél, változó felhőzet, több helyen eső és havazás. Éjjeli fagyok. A nappali hőmérséklet alig változik.

ANGLIABA ERKEZETT A JAPÁN KORMÁNY MEGBIZOTTJA. Londonból jelentik. *Karada*, a japán kormány rendkívüli megbízottja, megérkezett az egyik angol kikötőbe és onnan továbbutazott London felé.

Időközi bizottság vezetői a borsai közbirtokosságot. Sighet-Máramarosziget. Saját tud. Mivel a borsai közbirtokossági vezetők vizsgálati fogsága jóvá lett hagyva, a borsai közbirtokosság élére időközi bizottság került. Az időközi bizottság tagjai: Mihály Gábor, Strifunda volt polgármester, mint elnök, Steșcu Gábor, Horj Miklós, Steiner Ábel Márkus és Stefan János, mint tagok.

REPÜLŐBÉLYEG A FÜRDŐJEGYEKRE. A Nemzeti Repülőalap Pénztár rendletet adott ki, melynek alapján ezentúl a nyilvános fürdők belépőjegyei és repülőbélyegkötelesek. Az 5—19 leig terjedő jegyek után 1 leies repülőbélyeg, a 20—200 leig terjedő jegyek után 2 leies repülőbélyeg, míg a 200 leinél drágább jegyek után 5 leies repülőbélyeg fizetendő. Ugyanígy a nyilvános fürdőkben működő büffék tulajdonosai kötelesek repülőbélyegre ragasztani a számlákra, még pedig minden olyan fogyasztás után, amely a 19 leit meghaladja.

Megkezdte működését a rendőrség önállósított forgalmi ügyosztálya. Nagyvárad. Saját tud. Mint ismeretes, Gritta Ovidius rendőrkezes a város forgalmának sima és minden zökkenés nélküli lebonyolítása érdekében, önálló forgalmi osztályt létesített. Az ügyosztály vezetésével a rendőrkezes Panaitescu Mircea rendőrkomiszárt bízta meg. Az önállóan működő forgalmi osztály a földszint 6.05 számú szobában nyert elhelyezést. Mától kezdve ehhez az ügyosztályhoz tartoznak az összes autó, motorbicikli, kerékpár, bérkocsis-ügyek, valamint a fuvarosok is itt tartoznak jelentkezni.

KITÖRT EGY TÜZHÁNYÓ HAWAI SZIGETEN. Hiloból jelentik: A Hawaii szigetekben lévő Maunaloa tűzhányó, mely 5 év óta nem működött, kitört. A hegy oldalán nyolc kilométer hosszú repedés támadt és izzó láva tör ki belőle, mely a várossal szemben lévő Kau sivatag felé ömlik. A tűzhányóból hatalmas tűzoszlopok törnek a magasba és az egész környéket koromfeketé füstfelhő borítja.

Olaszországba tizenöt ezer darab szarvasmarha exportálható. Bucarestből jelentik: Az új olasz-román gazdasági egyezmény keretén belül előreláthatólag nagyobb arányú állatkivitelt bonyolítanak majd le Olaszországba. Mint értesülünk, Olaszország 15 ezer szarvasmarha kivitelére állapított meg beviteli keretet Románia számára. Ezt a mennyiséget a következőképpen szállítják majd le: 300 szarvasmarhát exportál Románia Olaszországba hetenként, vagyis 1200 szarvasmarhát havonta. A szállítások még nem indultak meg, mert a kivitelre kerülő szarvasmarha árának megállapítására vonatkozóan még folynak a tárgyalások. A megállapodás azonban előreláthatólag erre vonatkozólag is rövidesen létrejön és az Olaszországba irányuló élőállatkivitel még ezen a héten, vagy a jövő hét elején megindul.

Németország állatállománya nagyobb, mint a világháború alatt. Berlinből jelentik: Az 1939 decemberéből való legújabb adatok szerint a német állatállomány ismét emelkedett. A szarvasmarha száma — 29,1 millió — ötszázezerezel magasabb, mint a legutóbbi megejtett számláláskor volt. A szarvasmarha állománya, amely 23,9 millió darab a világháborús időkhöz viszonyítva, másfél millió emelkedést mutat. A tejelő tehének száma több, mint egy millióval emelkedett.

PLÉBÁNOS URÁK FIGYELMÉBE! 1852 február 15-én született Roska Leontin, vagy más keresztnévű leány. Születési helye ismeretlen. Ha valamelyik Kolozs- vagy Marosmegyei plébánia megtalálná anyakönyvében, szíveskedjék költselemre értesíteni. Cím: *Oficiul Parochial Rom. Cat., Crasna, jud. Sălaj.*

Petrován árvízveszedelem fenyeget. Sighet-Máramarosziget. Saját tud. Petrovánál a magas jégtorlaszok miatt árvízveszedelem fenyeget. A szükséges óvintézkedések megtörténtek.

Folyékony hagyma- és paprika-konzervgyárakat létesítenek Magyarországon. Budapestről jelentik: Makón felállítják az első magyar feltaláló eljárásának gyári kihasználására folyékony hagyma-konzerv gyárat. A hagymát itt folyékony állapotba változtatják át és üvegekben hozzák forgalomba. Erdekese, hogy ezzel egyidőben folyékony paprikagyártásról is szó van. Ezt a gyártást Szegeden kezdik el s így a szegedi paprika palackokban kerül el a külföldi piacra.

80 EZER LEI EGY ASSZONY ELETÉ-ÉRT. Satumare-Szatmár. Saját tud. Nagysomkúton egy nyári vihar alkalmával a szél leszakította a magasfeszültségű áramvezetékét. A huzal a gyalogjáróra esett. Arra haladt *Zlampa* Lászlóné a kisleányával. A gyermek a drótra lépett és sikoltozni kezdett. Az anya, hogy megmentse gyermekét, megragadta a drótot, amelyről a kislány megszabadult ugyan, de a szerencsétlen asszonyt az áram halálasította. *Zlampa* László, az áldozat felesége, kártérítési keresetet indított a villamosmű ellen. A bíróság a felelősséget megállapítva, nyolcvanezer le kártérítés megfizetésére ítélte a villamosművet.

Ami sok, — az sok...

Ugy látszik, ebben a máj megveszekedett, jelfordult világban már minden a fejtegetésre áll.

Igen, ismét az időjárásról lesz szó; hiszen — a háborút kivéve, — nincs ma időszerebb kérdés nála. November óta nyakunkon ül és azóta szünet nélkül, zavartalanul élvezzük minden „örömet” és „boldogságát” a Téli-nek, melyet alig egy-két napra szánított meg a kissé enyhébb, mondjuk: tavaszias időjárás és amely így, nagy T-vel írva immár testet öltött és első számú közellenése lett az emberiségnek.

A budapesti rádió legutóbbi sportközleménye során megtudtunk néhány „intimitást” ennek a kellemetlen személyiségnek bosszantó allűrjeiről, amelyek olykor egészen furcsa, — hogy ne mondjam: paradox — helyzetet teremtenek.

Megtudtuk, hogy a téli sportok rajongói, akik más, rendes években valósággal sziszterongva lesik a hó-helyzetjelentéseket és ujjongva örülnek minden milliméter friss hónak, ezen a télen nem hódolhattak e nemes sportnak a — hó miatt.

Ez a hó ugyanis nagyszíri hóborításba esett és úgy túlméretezte magát, olyan roppant mennyiségben terpeszkedett el az édes anyaföldön, hogy egyszerűen megközelíthetetlené tette a téli sporthelyeket.

S most itt van ez az úgynevezett tavasz; ő a vízi sportok híveit csapta be ugyanúgy, mint hozzáméltó előde a téli sportolókat. Máskor ugyanis ebben az időszakban már ellepő a folyókat, tavakat az evezősök és vad-evezősök vidám csoportja. Most pedig nem hódolhatnak az evezés nem kevésbé nemes szenvedélyének — akár hiszik, akár nem: — a víz miatt! A víz ugyanis, ikerestvérehez hasonlóan, vagy talán éppen annak példáján felbuzdulva „kissé” szintén túlméretezte magát, úgyhogy a csónakosok még a partokon lévő csónakházaihoz sem juthatnak el, mert azok is vagy víz alatt vannak, vagy maguk is úsznak.

Ha tehát ez az év, — ami nem is kétséges, — hű akar maradni önmagához, akkor el lehetünk rá készülve, hogy ezen a nyáron a napfürdőzés hívei szintén nem fognak tudni majd hódolni ennek a sportnak — a nap miatt.

Ha ugyan egyáltalában lesz nyár az idén. (F. V.)

Megválasztották a kisebbségi újságírók oradeai vezetését. Saját tud. Hétfőn este az Újságíró Klub különtermében tartották meg a Romániai Kisebbségi Újságíró Egyesület nagyváradi csoportjának évi rendes közgyűlését. Jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak meg a Magyarországra távozott Perédi Györgynek aki rövid megszakitásokkal két évtizeden keresztül vezette a csoport ügyeit. Köszönetet mondtak *Tábéry Géza* delegált elnöknek ügybuzgalmáért, majd az elnöki és pénztári jelentés elfogadása után a régi vezetőségnek megadták a felmentvényt és megválasztották az új vezetőséget, mely a következő: elnök: *Katona Béla*, alelnök: *Bélteky László*, titkár: *Török Tibor*, pénztáros: *Marjalaky Tibor*; jegyző: *Daróczy Lajos*, ellenőrök: *dr Barza Ferenc* és *Biró György*.

Januárban 65 százalékkal emelkedett a házasságkötések száma Németországban. Berlinből jelentik: Az 1939. év négy utolsó hónapja alatt 56 német nagyvárosban kereken 130 ezer jegyespart eskettek össze, vagyis 55,3 százalékkal többet, mint az előző év utolsó harmadában. Az egész 1939-es év folyamán Németország nagyvárosaiban 288 ezer házasságot kötöttek, tehát 31 ezerrel, vagyis 27 százalékkal többet, mint 1938-ban. Hogy a házassodási kedv még állandóan fokozódik, annak egyik jele, hogy 1940 januárjában a házasságkötések száma 65 százalékkal emelkedett.

Negyven éves a sighet-i hitelszövetkezet. Sighet-Máramarosziget. Saját tud. Vasárnap délelőtt ünnepélyes évi közgyűlést tartott a máramaroszigeti hitelszövetkezet a Polgári Kör nagytermében. A közgyűlést *Mandics Béla* elnök bevezető szavai nyitották meg, melyben megemlékezett arról, hogy a hitelszövetkezet 1940 január 16-án töltötte be 40 éves fennállását és így a folyó évi közgyűlés egyúttal jubileumi ünnepség is. Majd a beszéde során *Mandics Béla* elnök kijelentette, hogy a diszközgyűlésen gróf *Bethlen László*, a szövetkezetek vezérigazgatója közbejött akadályok miatt nem vehet részt; amit táviratilag jelentett be. Az elnöki megnyitót után *Muzsnay László* központi főellenőr közvetlen szavak keretében üdvözölte a jubiláló szövetkezet vezetőségét és tagjait, majd diszközgyűlést nyújtott át *Fornwald József* és *Kovács Gyula* igazgatósági tagoknak abból az alkalmából, hogy több mint 3 évtizeden át szolgálták a szövetkezetet önzetlen munkájukkal. *Muzsnay* központi főellenőr ezután ismertette a szövetkezeti eszmét. A közgyűlés során *János Márton* főkönyvelő ismertette a szövetkezet elmúlt évi működését és örömeinek adott kifejezést. A jubileumi közgyűlésen többen felszóltak, még pedig *dr Rozsi Béla* ügyész, *Valean Sándor*, *dr Székely Ákos* és *Fried Ignác* igazgatósági tagok. A közgyűlésen a hozsuzmezei szövetkezet küldöttsége is részt vett. A jubileumi közgyűlés előtt, este szűkebbkörű társasvácsora volt a Polgári Körben. (M. S.)

JAVUL A HELYZET SZOLNOK KÖRÜL. Budapestről jelentik: A kormánybiztos jelentése szerint a Szolnok-körűk helyzete javul. Az orkányszerű szélvihar azonban nemcsak a védőművekben okozott károkat, hanem azáltal is, hogy az átázott házakat összedöntötte. Az árvíz-károsultak felszegélyezésére indított gyűjtés eredménye hétfőig 823 millió 699 ezer pengő és 65 fillér.

Hírek a Júl völgyéből. Petrosani-Petrosény. Saját tud. Müller Ödön 33 éves lónyai bányamunkás néhány héttel ezelőtt megsérült és a kórházba vették ápolás alá. Felgyógyulása után hazakerült — azonban a felesége nem akarta befogadni. A munkás fölháborodásában az asszonyra vetette magát és valósággal lefejezte. Szörnyű tettének elkövetése után, fölakasztotta magát. — Marosán *Béla* 56 éves bányamunkás *Petrilán*, géptakarítás közben súlyosan megsérült. Rövid szenvedés után behalt sérüléseibe.

Temetések. *Hulubina Julianna* szül. *Ursu* 68mester felesége 52 éves korában meghalt. Temetése a lakásáról a *Rulikovszky*-temetőbe volt. — *Marin Encea* a katonakórházban meghalt. Temetése *Stefan cel Mare* községben április 9-én volt. — *Erdei Gyula* 63 éves korában a *Motilor* utca 17. sz. lakásán meghalt. Temetése április 10-én délelőtt fél tizenegy órakor lesz az olasz temetőben. (Caritas.)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Az *Andrényi cég* igazgatóságának és kartársainak, valamint mindazoknak, kik áldott emlékü férjem

KLENTS JÓZSEF

elhunyta alkalmával mérhetetlen fájdalomban vigasztaló részvétellel felkerestek, ravatalára koszorút helyeztek és utolsó útjára elkísérték, hálás köszönetemet fejezem ki.

Nagyvárad, 1940. április 9.

Özv. **KLENTS JÓZSEFNÉ**

Sorozatos tüzesetek pusztítottak országszerte

Bucureştiből jelenti a Timpul: Az utóbbi napokban nagy tüzek voltak a fővárosban s az ország különböző vidékein, városokban, falvakban, petrolumtelepeken. Középületek, bérházak, falusi gazdaságok, petrolumkutak estek a tűz martalékául és a kár, a bucareşti lapok tudósításai szerint jelentős.

Falticeniében számos üzlet és lakóház borult lángba. A tűz egy Moise Natansohn nevű kereskedő raktárhelyiségében keletkezett, ahol egy tulhevített olajtartály felrobbant. A kereskedő felesége és fia súlyos égési sebeket szenvedett. A tűz a szélviharban gyorsan terjedt s rövid idő alatt egész utcatorokat hamvasztott el, mert a város tűzoltói, akiknek a közeli Suceava és Pasauni városok tűzoltósága is segítségére sietett, a vízhiány miatt nem tudta a tűzvészrel eredményesen felvenni a küzdelmet. A kárt itt még nem becsülték fel. Tizenhat ház esett áldozatul. Natansohn kereskedő felesége, egy későbbi jelentés szerint, a kórházban meghalt, fia haldoklik.

A prahovamegyei Mislea községben egy petrolumkut szomszédságában lévő munkásbarakban tűz ütött ki. A munkások ugyanis egy pakurával túlfűtött kályhát magára hagytak a barakban. A kályhától tüzeit fogott a padló, innen tovább terjedtek a lángok az egész barakra, majd pedig a közeli petrolumkutra is, amely teljesen leégett. A Steaua Romana és az Unirea

petrolumtársaságok 20 vagon ott állomásozó nyerskőolaját csak nagynehezen tudták továbbszállítani. A kár így is meghaladja az egymillió lejt.

Ploestiben két tűz is keletkezett, az egyik egy cukrászműhelyben, a másik egy magánlakásban. Ezeket azonban a tűzoltóknak sikerült eloltaniuk, még mielőtt nagyobb arányokat öltöttek volna.

Ugyancsak Prahova megyében, Malaesti község határában egy tanyán ütött ki tűz. Noha a ploesti tűzoltók idejékorán megérkeztek, az erős szélviharban csak négy órai munka után tudták eloltani a tüzet. A tanya cselédlakásai, több gazdasági épülete és egy mezőgazdasági gépekkel telt raktárhelyisége teljesen leégett.

Bucureştiben a Str. Chisinau utcában vasárnap délután egy négyemeletes blokkház padlásán keletkezett tűz. Az egész tetőzet rövid idő alatt teljesen elhamvadt. A ház lakói vakrémüléssel menekültek s a padlásszobák lakói közül többen sérüléseket szenvedtek.

Néhány órára rá kéménytűz következteben a Strada General Haralamb utca egy magánházában keletkezett tűz, amelyet azonban a tűzoltók gyors közbelépése ártalmatlanná tett.

Giurgiuiban néhány nappal ezelőtt a kereskedelmi iskola égett le. A hatalmas épület romokban hever.

Az Erdélyi Bank 45-ik évi közgyűlését Bucureştiben tartotta meg folyó év április 4-én

Az Erdélyi Bank Anton Mocsonyi de Foen volt miniszter elnöklete alatt tartotta meg Bucureştiben az évi rendes közgyűlését a részvényesek élénk érdeklődése mellett. Harminchat részvényes jelent meg 269 ezer részvény képviselésében.

Az igazgatósági tagok teljes létszámában jelentek meg. Ott voltak: Ion M. Mitileneu, Conrad Ott, Vásárhelyi János, Dimitrie M. Burilleanu, gróf Bethlen Béla, gróf Kendeffy Gábor, Grigore Gh. Duca, Hargitay Bertalan, Al. Zănescu, Mihail Popovici.

A közgyűlés dr. Hans Schulz gyárigazgató-részvényes felszólása után az igazgatóság által előterjesztett nyereség-felosztást lényegtelen módosítás után elfogadta. Majd a sorsolás út-

ján kiesett igazgatósági tagokat gróf Bethlen Béla, dr. Jelen Gyula, Mihail Popovici, Dimitrie M. Burilleanu személyében újra megválasztotta és kiegészítette az igazgatóságot dr. Podovszky Józsefnek, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatójának igazgatósági tagként való megválasztásával. Felügyelő bizottsági tagoknak újra megválasztották: dr. Kiss Mór, dr. Ioan Buia, Csegő János, dr. Illés Gyula, August Mazuch, dr. Ioan Pordea és báró Rudnyánszky Lajos.

A közgyűlést követően az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokat Anton Mocsonyi de Foen elnök vendégül látta a „Cina” külön termében.

A monopoli szesztermékek új ára A monopolizált szesztermékek után csak a kiskereskedelem- ben kell a 2 százalékos nemzetvédelmi taxát leróni

Bucureştiből jelenti: A szeszmonopol vezérigazgatóságának közlése értelmében a monopolszesz, valamint a monopolizált szesztermékek ára április elsejétől visszamenőleg — lényegesen emelkedik.

Az új rendelkezés szerint a 90 fokos monopolszeszt a vendéglős, illetve a kicsinyben eladó üvegben literenként 129.50 leiert kapja és 136 leiert adja el. (Eddigi ára 110 lei volt). A 40 fokos monopolszeszt a kicsinyben eladó literenként 50.50 leiert kapja (eddig 40.50 volt) és 54 leiert adja el. A 30 fokos cukját 42.50-ért, (eddig 32.20), a 40 fokosat 58.50 leiert (eddig 48) kapja és az előbbi 48. az utóbbi 64 leiert adja el.

A 86 fokos denaturált szesz új kicsinybeni eladási ára 36 lei (eddig 32 lei).

A fenti árcikkek esetén az új 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket csak akkor kell leróni, amikor az árul a kicsinybeni eladó a fogyasztónak adja el. Így tehát sem a szesz-élesztő, sem a nagykereskedő a 2 százalékos illetéket nem számítja fel.

A többi árak így alakulnak: likőr és rum-nyártás céljaira szükséges finomított szesz dekaliterenként 12.85, illatszerek céljaira 8.75, kórházak és laboratóriumok részére 5.20, kloroformmal és formollal denaturált szesz kórházak részére finomított szesz 8 lei, kloroform-

és formollal denaturált magánkórház részére 6.60, kénés éter készítéséhez 5.20, terpentinnel, ricinussal, formollal, shelackkal denaturált szesz ipari célokra 5.20, gyógyszerárak részére szűkegéses denaturált szesz 7.50 lei.

INVITARE

„Alianța” Societate Cooperativa de Credit și Economie a Industriașilor din Oradea va ține la 28 Aprilie 1940 la orele 11 în Str. Dr. N. Bolcaș No. 6 adunarea generală ordinară, la care invităm pe membrii în senzul §-lui referitor al statutelor cu aceea, că în caz dacă la aceasta membrii nu se vor prezenta în număr suficient pentru votare în 5 Maiu 1940 a. c. la orele 11 se va ține tot acolo o nouă adunare generală, care va decide despre obiectele puse la ordinea zilei fără considerare la numărul prezenților. — Ordinea de zi: 1. Raportul despre rezultatul gestiunii anului 1939 și darea descărcării. — 2. Stabi. lirea bilanțului pe anul 1939. — 3. Dispozițiuni asupra beneficiului net. — 4. Alegerea alor 3 membrii în direcțiune. — 5. Alegerea alor 3 membrii în comisia de cenzori. — 6. Aprobarea bugetului pe anul 1940. — 7. Stabilirea condițiunilor de a acorda imprumuturi. — 8. Eventuale propuneri, după aceeașta urmează: raport despre activitatea Reuniunii de inormântare. — Raportul comitetului de cenzori și bilanțul examenat de cenzori sunt afișate în localul cooperativilor spre vedere. — Direcțiunea.

Kiket vette fel utólagosan az állampolgársági névjegyzékbe?

Folytatólagosan közöljük azoknak a neveit, akiknek az utólagos összeírás alapján elismerték az állampolgárságát.

Feczer Lajos Torzsa Anna, Bindea Mihály, Ilgyók István, M. Gáll Miklós, Balogh Zsófia, Mada Mihály, özv. Muresan Istváné szül. Szondi Viktoria, Muresan Adalbert, Paloczvá Mária, Pántya Eszter, özv. Ványi Zsigmondné szül. V. Tóth Mária, Erdős Sándor, Fésüs József, ifj. Fésüs József, Törő Eszter, Kovács András, Schüller Ilona, Pop Gavril, Fazekas János, Rentea Ioan, Babau Mária, Giordas Elizabeta, Fényes Sándor, Trisó József, Popa Sinsiana, Balogh Mária szül. 1918, Nagy Sándor, Nagy Magda, Kreta Peter, özv. Fekete Elemérné szül. Fodre Mária, Hering Mihály, Fodor Julianna, özv. Spitzer Adolfné szül. Tóth Etelka, Erősi Gyula, Balogh Mária sz. 1897, V. 2. Sulán Sándor, Esztégár Elenér, Paulik György, özv. Szabó Károlyné szül. Nyerges Ilonka, Lukács Lajos, Wolfchlager Sándor, Tóth Antal, özv. Fejős Lajosné, szül. Kiss Amalia, Babonics Dezső, Veres Sándorné született Csete Julianna, Konez Mária, Pap Katalin, Aliman Sándor, Darvas Mihály, Deczki Sándor, Suhány József, Ciora Rozalia, Hirni József, Gyarmati Miklós, Pál Gabriella, Gáspár Katalin, Leelösy György, Leelösy Jenő, ifj. Pap Bertalan, Pap Bertalan, özv. Kiss Sándorné szül. Denderle Emilia, Kászoni Gyula, Valcavan Lucretia, Antal Vasile, Jancau Eugenia, Tusán János, Suciú Gavril, Kiss József, Tóth Károly, Breuner László, Erős Sándor, Fitz Sándor, Kovács Péter, Bule Vasile József, Sarateanu Alexandru, Brücher Mihály, Halkovitz Julianna, Debrezeni Julianna, Gáll Imre, Kerekes József, Kovács Illés, Czira Agnes, Gonda Lajos, Brücher Ferenc, Makranczy József, Domokos Sára, özv. Szicsi Györgyné szül. Pospis Veronika, Szicsi Julianna, Puscas Augustin, Kecskés Ferenc, ifj. Kecskés Ferenc, Pura Gheorghe, Nagy Erzsébet, Kocsis Péter, özv. Komádi Istvánné szül. Kiss Piroška, özv. Szabó Andrásné szül. Avor Teréz, Szabó András, Szabó Imre, Tóth Károly, Mikló Erzsébet, Mikló Julianna.

Az április havi légvédelmi előadások sorrendje Oradeán

Nagyvárad város polgármesteri hivatalának MONT irodája közli hogy április hó folyamán a légvédelmi tanfolyamokat a következő sorrendben tartják meg:

Április 10-én L kezdőbetűsök.
Április 11-én M kezdőbetűsök.
Április 12-én N kezdőbetűsök.
Április 13-án O kezdőbetűsök.
Április 15-én P kezdőbetűsök.
Április 16-án R kezdőbetűsök.
Április 17-én S kezdőbetűsök.
Április 18-án T és U kezdőbetűsök.
Április 19-én V kezdőbetűsök.
Április 20-án Z kezdőbetűsök.

A légvédelmi tanfolyamokat a fenti napokon délelőtt 9 órától 11 óráig tartják a Katolikus Kör nagytermében. A tanfolyamon való részvétel kötelező a város minden lakosára 7 évtől 60 évig, azoknak a kivételével, akikre a légvédelmi törvény 6-ik és 7-ik szakasza vonatkozik. Akiknek gázalarca van, az alarcot vigyék magukkal a tanfolyamra, a kitűzött időben jöjjenek, mert az ajtókat bezárják, hogy a későn érkezők ne zavarják az előadást. Mindenki hozza magával légvédelmi könyvecskéjét és a szelvényre vezesse rá a könyvecské számát. Azok ellen, akik a légvédelmi tanfolyamokon nem vesznek részt, a légvédelmi törvény intézkedései alapján szigorú eljárás indul.

Legszebb imakönyvek:

Egy Lant. Imádságos és énekes könyv 90 lei
P. Boros: **En Uram, én Istenem.**
Férfiak részére. Félvaszonkötésben 35 "
Férfiak részére. Egészvaszonkötésben 45 "
P. Boros: **Mária légy Anyám!**
Nők részére 55 "
Walseer-Varga: **Örökimádás.** Nagybetűs kiadás, gyengéltetésük is könnyen használhatják 468 "
Kis imakönyv. Pázmány Péter után, Egészvaszonkötésben 65 "
Scheffler: **Jézus Neked Élek.** Gyermekimakönyv 32 "
Megrendelhetők kiadóhivatalunk utján.

SZÍNHÁZ

A színház iroda közleményével

— **Drótostót.** Lázás izgalommal és nagy igyekezettel készül a Szabadkai József igazgató vezetésével álló operett társulat Lehár Ferenc örökbecsű, csodás muzsikájú operettjének, a Drótostótnak szerda esti felújító előadására. Lehár Ferenc, akit ma az egész világot ünnepel, talán egyik legszebb operettje a Drótostót. A nagyváradi előadás szinte egybeesik a nagy jubileumi előadásokkal és a régi békeidők hangulatát hozza el ez az előadás, amely egyik csúcsteljesítménye Szabadkai operett társulatának. A Drótostót előadásán. A darab főszerepeit a tárdeklódás jegyében fog lezajlani, mert a nagy elővételből ítélve, telt ház fog gyönyörködni a Drótostót előadásán. A darab főszerepeit a társulat legjobb erőt játszó, a rendezést Jenei János végzi, míg a megnagyobbított zenekart Schreiber Alajos vezényli. A Drótostót mai előadásában fog bemutatkozni Nagyvárad közönségének Katona Böske, a társulat énekesnője.

— **Maricza grófnő.** Kálmán Imre nagy operettje, a Maricza grófnő lesz csütörtökön délután a színház műsorán olcsó helyárrakkal, a legjobb szereposztásban.

— **Szókik az asszony.** A nagy operettek felújításával a színház igazgatósága műsorára tűzte csütörtök este Harmat-Brodsky-Kardos nagyszerű énekes, zenés, táncos operettjét, a Szókik az asszonyt is, amely operett ma minden nagyvárosi műsorán szerepel. A Szókik az asszony a bemutatkozó előadások sok szériát ért meg, ami nem is csoda, mert zenéje, szövege, minden egyes szerepe olyan, hogy a közönség minden rétege megtalálja benne szórakozását. A Szókik az asszony nálunk a csütörtök esti felújító előadások teljes új betanulásban, újszerű rendezésben, ragyogó kiállításban kerül színre. A parádés szereposztásban a társulat legjobb erőinek fölléptével.

— **Leányvásár.** Jacoby Victor örökzöldségű daljátéka, a Leányvásár pénteken délután 5 órakor kerül színre olcsó helyárrakkal, mert pénteken este a társulat nem tart előadást.

— **Szombati előadások.** Szombaton csak délután tart két előadást a színház együttese. Délután 3 órakor olcsó helyárrakkal a Mágna Miska, míg délután 5 és fél órakor a Dalol a Volga operett-újdoncság kerül színre 8. adszor, teljesen a bemutatkozó előadás szerint és azoknak szerenőivel, valamint a 7 éves csodagyermek Bébi Borcsa fölléptével, rendes helyárrakkal.

— **Tekintettel a minden előadásra megnyilvánuló óriási érdeklődésre, jegyekről ajánlatos lesz elővételben gondoskodni.**

HETI MŰSOR:

Hétfőn román előadás.
Kedd délután 5 órakor: **Csárdáskirályné.** (Olcsó helyárrakkal.)
Kedd este 9 órakor: **Dalol a Volga.**
Szerda este 9 órakor: **Drótostót.**
Csütörtök délután 5 órakor: **Maricza grófnő.** (Olcsó helyárrakkal.)
Csütörtök este 9 órakor: **Szókik az asszony.**
Péntek délután 5 órakor: **Leányvásár.** (Olcsó helyárrakkal.)
Péntek este román előadás.
Szombat délután 3 órakor: **Mágna Miska.** (Olcsó helyárrakkal.)
Szombat délután fél 6 órakor: **Dalol a Volga.** (Rendes helyárrakkal.)
Szombat este 9 órakor román előadás.
— **A fenti előadásokra jegyek hétfőtől már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál.**

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: ORKÁN.
APOLLÓ: NYUGATI SZÖVETSÉGESEK.

Hitoktatók figyelmébe!

Előkészítés

az első szentáldozásra.

Harminckétoldalas füzet, kitűnő segítőeszköz a gyermekek előkészítésére. Ara 4 L.

Ajtatosság

a gyermekek első szentáldozása alkalmával

A gyermekek részére írott füzet. Ara 2.50 L. Kapható és megrendelhető mindkettő az Magyar Lapok kiadóosztályában.

Chirila Augustin oradeai polgármester felhívása a város közönségéhez

Oradea. Saját tud. Lapunk hasábjain számtalanszor foglalkoztunk már az Óssi-telep szomorú helyzetével s legutóbb helyszíni riportban vázoltuk azt a hatalmas arányú pusztítást és kárt, amit az őszi és a tavaszi áradás okozott a telepen. Megelégedéssel látjuk, hogy akciónk visszhangra talált s Chirila Augustin polgármester maga vette kezébe az árvízkarosultak segélyezésének irányítását.

Chirila polgármester — mint már röviden közöltük — magához kérte a nagyváradi sajtó munkatársait s nyilatkozott az óssi-telepi árvízkarosultak eddigi segélyezéséről, valamint a segélyakció további kérdéseiről.

A polgármester egyben a következő felhívást intézte a város közönségéhez:

A tavaszi árvíz, amely az egész országban s az országhatárokon túl óriási károkat okozott, városunk egyik részében, az Óssi-telepen házakat, családi otthonokat rombolt össze s az árvíz miatt hajléktalanná vált sok polgártársunk.

Az emberi együttérzés s a felebaráti szeretet kötelez bennünket arra, hogy segítségükre siessünk.

Igaz, — elsősorban a városnak, mint összességnek volna kötelessége a hajléktalanok segítségére sietni, azonban a város a jelenlegi gazdasági viszonyok között csak nagyon kevés százalékat tudja nyújtani annak a segítségnek, amelyekre szükség van. A város az elmúlt év novemberében, — az őszi áradáskor — 98.750 lei segélyt adott az árvízkarosultaknak. Ez év tavaszán azonban, megfelelő alap hiányában,

már csak lényegtelen kevés összeget, összesen 6 ezer leit tudott a város az árvízkarosultak között kiosztani.

Mivel a városnak nem áll megfellelő alap a rendelkezésére, azért kénytelen a közönség jó szívéhez fordulni s fölkérni a város minden polgárát, hogy önkéntes adományával járuljon hozzá annak a közel száz, óssi-telepi családnak a megsegítéséhez, akiknek otthonát, családi tűzhelyeit semmisítette meg a tavaszi áradás.

Az önkéntes adományokról — legyenek azok bármilyen kis összegek is, — a városi pénztár hivatalos elismervényt ad, vagy az adakozó maga vezeti az összeget a gyűjtőívre, amelyet a város kibocsájt. A gyűjtőívön történt adakozásokat utólag ugyancsak nyugtázza a városi pénztár.

Hogy az adományokból befolyó összeg valóban azoknak jusson, akik arra rá vannak szorulva, arról külön segélybizottság fog gondoskodni. A segélybizottságnak tagjai lesznek az árvízkarosultak kiküldöttéi, illetve megbízottai is.

Nagyvárad város polgársága mindig mély együttérzéséről és felebaráti szeretetéről tett tanúságot. Bizunk abban, hogy ezalkalommal, amikor az óssi-telepi árvízkarosultak megsegítéséről van szó, — tehetségéhez képest — mindenki segíteni is fog.

Nagyvárad, 1940. április hó.

CHIRILA AUGUSTIN,
polgármester.

Április 26-tól május 6-ig tart az idei Budapesti Nemzetközi Vásár

Budapestről jelenük: Ebben az évben a szokottnál valamivel korábban, már április hó 26-án nyitják meg a Budapesti Nemzetközi Vásárt, amely ezúttal is 11 napig tart és visszavonhatatlanul május 6-án este zárul.

Az idei Budapesti Nemzetközi Vásár a magyar ipar termékei mellett *Olaszország, Jugoszlávia, Szlovákia, Franciaország, Németország, Svájc, Törökország, Brazília és Albánia* különleges exportárukeit, valamint idegenforgalmi nevezetességeit is igen nagyszabású és díszes keretek között mutatja be az érdeklődő közönségnek.

Az érdeklődés csöppet sem csökkent, sőt ezúttal is tovább fokozódik. Pontosán megállapítható ez a vásár látogatására jogosító, valamint a különböző utazási, vízum- és egyéb kedvezményeket biztosító *Vásárigazolványok* egyre nagyobb mérvű igényléséből. Nem kevesebb, mint 27 államban közel 3000 tb. képviselővel dolgozik a Vásár s minden országban csaknem minden utazási és menetjegyirodában ott vannak már az érdeklődő közönség rendelkezésére a *Vásárigazolványok*. Ilyen *Vásárigazolványt* természetesen mindenki válthat mámanak, de minden személy részére külön *Vásárigazolvány* kell.

A *Vásárigazolvány* a lehető legrészletesebben tartalmazza az utazási és az egyéb kedvezményekre vonatkozó összes tudnivalót, még pedig több nyelven.

Budapestben a Városligetben már igen előrehaladtak a vásár építkezései. Ezúttal is teljesen új vásárváros épül a régi helyén és természetesen nemcsak külsejében, de belső tartalmában is merőben más lesz, mint az előző vásárok.

Valóságos nemzetközi találkozó színhelye lesz az idén a Budapesti Nemzetközi Vásár. Ezt a nemzetköziséget nem csupán a sok ország részvétele adja meg, hanem külföldi államok államférfiainak máris bejelentett látogatása is. Nem volt rá még eset, hogy annyi mi-

niszter és államtitkár érkezzenek egy vásárra, mint amennyien az ideire jönnek majd el.

A szomszédos államok arra is súlyt helyeznek, hogy főként iparosaik, kereskedők és mezőgazdák keressék fel a vásárt, hogy annak tanulságait saját maguk és saját országuk javára fordíthassák.

Árúhirdetések

Allást keres

szavanként 1 lei

Könnyű beteg mellé ápolónak ajánlkozik háztartáshoz is értő nő. Cim: Kállay Margit, Oradea-Nagyvárad, Tache Jonescu 21.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Veszek

arany, ezüst, briliáns tárgyakat. Herbst ékszerárúház, — Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Alig használt diófa ebédő eladó. — Oradea-Nagyvárad, Str. Prof. D. Pompeiu 81.

Eladó

különféle szoba és konyhabutor, Oradea-Nagyvárad, Alexandri. utca No. 32. emelet.

Patkányfogó kutyá eladó. Oradea-Nagyvárad, Parcul Carmen Sylva 4. szám.

Használt téglá

épületanyag eladó — Oradea-Nagyvárad, Str. Tache Jonescu 28.

Lakás

szavanként 3 lei

Különbejáratu

butorozott szoba azonnal kiadó. Érdeklődni Oradea-Nagyvárad, General Poetas-utca 21. (A Székese gyház háta mögött.)

Kiadó

május 1-re egyszobás, konyhás, mellékhelyiségekkel, szép szuterin lakás. Oradea-Nagyvárad, Str. Ciorgariu 49-a.

Magánházbán,

ahol kert, gyümölcsös van, 3 szobás lakás május 1-re kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Vlahuta 49.

Kétszobás lakás

ujjonnan festve, mosóházzal, májusre kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. M. Sorbul 11.

LEGUJABB

Német hivatalos jelentés az északi államokban történt hadmozdulatokról

Dánia megszállása ellenállás nélkül ment végbe. Norvégiában harcok folynak. Összeült az angol háborús kormány. Rooseveltt sürgősen Washingtonba utazott

Berlinből jelenti a Német Távírási Iroda (Radio Bucuresti): Anglia és Franciaország hónapok óta kísérletet tett arra, hogy Skandináviában Németország ellen új hadszínteret létesítsen. A nyugati plutokrácia kísérlete, hogy beavatkozzék az orosz- finn viszályba, azt a célt szolgálta, hogy Norvégia megszállásával a vas- és ércbányákat brit kézbe juttassa, vagy legalább is Narvikon keresztül a kivitt megakadályozza. Az orosz- finn békekötés Angliának nem adott nyugtot, hogy meg ne kíséreljen új eszközök céljainak elérésére. A német kormány figyelte ezeket a törekvéseket és látta, hogy a kihívó semlegességmegsértések mindjobban elszaporodnak. Már az Altmark-ügy is megmutatta, hogy Norvégia vagy nem akar, vagy nem tud ezeknek a semlegesség-sértéseknek hatásosan gátat vetni. Azóta a norvég felségjog alá tartozó vizeken újabb torpedózáások történtek. Tegnap az angol kormány végrehajtotta a norvég felségjogok hatályon kívül helyezését, mint a fontos norvég támaszpontok megszerzésének előkészületeit. A norvég kormány erre csak gyenge tiltakozással válaszolt. A német kormány nem gondolhat arra, hogy a brit nemzetközi jogsértések ellen szintén csak tiltakozzék. Eppen ezért most meglelte azokat a lépéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy Európa északi részét a brit háborús kiterjesztési tervtől elvágyja.

A véderő főparancsnoksága jelenti, hogy a német véderő a Dánia és Norvégia semleges-

sége ellen folyó angol támadás ellen sürgősen átvette ezeknek az államoknak fegyveres védelmét. E cél elérése érdekében ma reggel mindkét országban minden csapatnemhez tartozó erős német erők vonultak fel, illetve partraszálltak. A katonai műveletek biztosítására nagykiterjedésű aknazárakat telepítettek.

A NÉMET CSAPATOK PARTRASZÁLLÁSA DÁNIÁBAN.

Berlinből jelenti: Kedden délelőtt gépesített német csapatok és páncélos erők Fehsburg és Tondern között átlépték a német-dán határt és Appenrade és Esbjerg felé északi irányban haladnak előre. A német csapatok a hajnali szürkületben a Kis-Bletben Middelfari közelében partraszálltak és birtokukba vették a Belt hidat. A német tengeri erők behatoltak a Nagy-Beltbe és Korsóerben, valamint Nyborgban csapatokat helyeztek partra. Warnemündéből kompon jött csapatok és egy páncélos vonat Gjedsernél szállt partra és onnan meneteltek észak felé. Egyidejűleg megszállták a Seeland-sziget déli részén lévő Vordingborg hidat. A német csapatok a hajnali szürkületben Koppenhágában is partraszálltak. A fellegvárat és a rádióállomást megszállták. Reggel 8 óra óta az egész város német kézben van.

A newyorki lapok éjjeli kiadásukban beszámoltak az eseményekről és megállapítják, hogy a dánok nem tanusítottak ellenállást.

Németország sem most, sem a háború után nem akarja megsérteni Dánia területi épségét és politikai függetlenségét

Berlinből jelenti: A német kormány a dán és norvég kormányhoz intézett jegyzékében a többi között ezeket mondja:

— A skandináv államok a szövetségesek terveivel szemben nem fejtették ki ellenállást és így a birodalmi kormány kénytelen volt föltenni, hogy a dán királyi kormány a jelenleg tervezett angol és francia akcióval is ugyanilyen magatartást tanúsít. A dán kormány azonban még esetében sem tudott volna ellenrendszabályokat életbeléptetni, ha ez szándékában lett volna. A birodalmi kormány tudatában van annak, hogy a dán katonai erők nem lettek volna elégségesek az angol-francia akcióval szemben sikeres ellenállásra. A birodalmi kormány nem tűrheti, hogy a skandináv államok hadszíntérré váljanak és a szövetségesek a Németország elleni hadműveletekre használják fel ezeket az államokat. Ezért a német kormány a háború tartamára átveszi a dán királyság védelmét. A német kormánynak ellőkölt szándéka, hogy minden eszközzel megvédi és végleg biztosítja az északi békét. A birodalmi kormány elhárít magától minden felelősséget és hangoztatja, hogy a német csapatok nem ellenséges megszálló katonaságként lépték át a dán határt. A hadmozdulatok célja csupán az, hogy biztosítsák az északi országokat a tervbevevett angol-francia megszállással szemben. Ugyanakkor hangoztatja a német kormány, hogy a német csapatokkal szemben minden ellenállás fölösleges és hiábavaló vérontást idézne elő. Ezért a német kormány elvárja, hogy a dán kormány és a dán nép megértéssel fogadja Németország eljárását. A német kormány hangsúlyozza, hogy sem most, a háború folyamán, sem a háború után nem

akarja megsérteni Dánia területi épségét és politikai önállóságát.

DÉLELŐTI 10 ÓRÁRA BEFEJEZŐDÖTT DÁNIA MEGSZÁLLÁSA.

Londonból jelenti: Dánia megszállása rendkívül gyors ütemben haladt, miután a

Összeült az angol háborús kormány és a francia államtanács

Párizsból jelenti: A francia minisztertanács, tekintettel a legújabb eseményekre, kedd délelőtt fél 10 órakor összeült. Utána az államtanács tartott ülést.

Londonból jelenti: A norvég követ kedd délelőtt Halifax külügyminiszterhez ment. Az angol háborús kormány kedd délelőtt összeült.

Hydeparkból jelenti: Rooseveltt, akit sürgősen értesítettek az újabb eseményekről, intézkedett, hogy különvonaton mielőbb Washingtonba érkezék.

ANGLIA ÉS FRANCIAORSZÁG TÁMOGATJA NORVÉGIÁT.

Londonból jelenti: Az angol külügyi hivatal a következő hivatalos közleményt adta ki.

— Öfelsége kormánya és a francia kormány elhatározta, hogy Norvégiát haladéktalanul teljes támogatásban részesíti és bejelenti, hogy a háborút velük teljesen egységesen vívja végig. A szükséges tengeri és katonai intézkedéseket ennek megfelelően a francia kormánnyal együttesen végrehajlik.

Chamberlain az alsóházban a kedd délután folyamán nyilatkozik a helyzetről.

AZ ANGOL KORMÁNY MEGKERESESE A JAPAN KORMÁNYHOZ.

Tolsióból jelenti: Lapjelentés szerint az angol kormány megkereséssel fordult a japán

dán haderő sehol sem fejtett ki ellenállást és mindenütt megtartotta a német csapatoktól elválasztó félmérföldes távolságot. Kedd délelőtt 10 órára egész Dánia megszállása befejeződött. Norvégiában más a helyzet, mert ott a flotta, a parti tüzérség ellenállt. Oslo fjordjában éles tűzharc folyik. Reggel 9 órakor a német flotta támadást intézett Oslo ellen.

NORVÉGIA ELLENALL.

Osloból jelenti: A város lakosságát felszólították Oslo kiürítésére. Koht külügyminiszter elutazása előtt kijelentette, hogy hajnali 5 órakor fogadta az osloi német nagykövetet, aki irásban és szóban felszólította Norvégiát, hogy ne fejtse ki ellenállást a német megszállással szemben. A norvég kormány erre összeült s egész éjszaka ülészett, hogy megvitassák a helyzetet. A minisztertanács végén kijelentették, hogy a kormány nincs abban a helyzetben, hogy eleget tegyen a német kívánságnak, mert azt a norvég felségjog elleni merényletnek tekintti. Elmondotta még a külügyminiszter, hogy a német nagykövet indokul azt hozta fel, hogy amennyiben a németek nem szállnak meg Norvégiát, azt a szövetségesek teszik meg. Ő azonban azt felelte, nem hiszi, hogy a szövetségeseknek szándékában állt volna ezt az intézkedést megtenni. Bejelentette még Koht, hogy az éjjel elrendelték az al talános mozgósítást. Mozgósították a norvég Lotta szervezetet is.

Az osloi rádió kedden reggel bejelentette, hogy német tengeri erők az éjszaka a norvég parti tüzérség és a norvég hajóhad ellenállása ellenére behatoltak az osloi öbölbe. Horstendet bombázták. Bergen várát és a várost a német csapatok heves harc után elfoglalták. Trondjhemet szintén elfoglalták. Kristian Sund erődöt is bombázták. Német csapatok szálltak partra Eggersundban is.

Oslo felett több ízben elrepültek német repülőgépek. Az osloi rádió rendszeren működik. A németek megszállták Narvik kikötőt és Stavan. gert.

GÖBBELS RÁDIÓBESZÉDE A NÉMET KORMÁNY ELHATÁROZÁSÁRÓL.

Berlinből jelenti: Göbbels német birodalmi propagandaugyi miniszter kedden délelőtt negyed 11 órakor rádióbeszédben indokolta meg a német kormánynak azt az elhatározását, hogy az északi államokat védelmébe veszi az angol-francia háborús törekvések ellen. Rámutatott arra, hogy a nyugati hatalmak már a finn-orosz konfliktus idején csak azért akarták beavatkozni, hogy háttámadhassák Németországot és az északi államokat hadszíntérré változtassa át. Ezután Göbbels is hangoztatta beszédében, hogy a német csapatok nem ellenséges érzelmekkel vonulnak be Dániába és nincs szándékukban, hogy a megszállott, katonailag fontos pontokat a nyugati hatalmak ellen való támadások bázisul használják fel, míg a nyugati hatalmak részéről ezeket az országokat támadás nem fenyegeti.

OLASZORSZÁG ELZÁRJA AZ ADRIÁT.

Milánóból jelenti: Az *United Press* jelentése szerint az olasz és a jugoszláv kormány elhatározta az Adriá elzárását a külföldi hajók elől.

kormányhoz, hogy szüntesse meg minden kereskedelmét Németországgal. Ellenszolgálatként London gazdasági könnyítéseket ajánl fel a Japán és Anglia közötti áruforgalomban.

Tiltott hajórakományt kobozták el a giurgiui vámhatóságok

Bucurestiből jelenti a rádió: Giurgiuban a román kikötői hatóságok elkobozták a Fernand nevű hajónak rakományát, amely Sulina kikötőből érkezett és ott a hajórakományát helytelenül deklarálták. A giurgiui vámhatóságok fedezték fel e körülményt s miután a dunai egyezmény 23. szakaszával a talált szállítmány továbbítása ellentétben áll, a rakományt elkobozták.

Zürichi zárlat. Párizs 8.98, London 18.55, Newyork 446, Brüsszel 76.25, Milánó 22.52, Amsterdam 236.75, Berlin 178.70, Szófia 550, Belgrad 10, Bucuresti 212 fél.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforró-gépén Gradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT